

† Preasfințitul Părinte Episcop-Vicar Benedict Bistrițeanul

DIN SUMAR:

- Hirotonia și instalarea noului Episcop-Vicar al eparhiei Clujului – **DARIUS ECHIM**.....(p. 2)
- Gânduri la început de drum – † **BENEDICT BISTRITĚANUL**.....(p. 3)

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Episcop misionar și cunoscător al problemelor din lumea actuală

„Nu voi M-ați ales pe Mine,
ci Eu v-am ales pe voi și v-am rânduit să mergeți
și roadă să aduceți, și roada voastră să rămână”.
(Ioan 15, 16)

Ărintele Episcop-Vicar Benedict Vesa Bistrițeanul pornește de astăzi la misiune, într-o lume cu multe probleme și dificilă. Însă avem nădejdea că Cel ce l-a chemat la misiune, îl va ajuta, de aceea mi-am și început cuvântul cu acest verset: „Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rânduit să mergeți și roadă să aduceți și roada voastră să rămână” (Ioan 15, 16). Sunt cuvintele Păstorului Celui mare, cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos, care ne cheamă la misiune pe noi, păstorii cei mici.

De-a lungul istoriei creștine nenumărați păstori au luat în considerare cuvintele Mântuitorului, unul deosebit fiind Sfântul Apostol Pavel care la rândul său a pregătit alți misionari, dacă ar fi să-i amintim doar pe Timotei și Tit. Când se întorcea din a treia călătorie misionară i-a chemat la Milet pe clericii bisericii din Efes și le-a zis: „Drept aceea, luați aminte de voi înșivă și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu însuși sângele Său” (Fapte 20, 28).

„Misiunea este un criteriu fundamental al Bisericii, nu numai în sensul că Biserica este instrumentul misiunii, ci și că ea, Biserica, este scopul sau realizarea misiunii”¹. Cuvântul misiune vine de la cuvântul latinesc *mittere*, adică trimiterere. El se referă la vocația apostolică a Bisericii de a propovădui Evanghelia Domnului Hristos la toate neamurile. Așadar misiunea este un act de trimitere: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, așa vă trimit și Eu” (Ioan 20, 21), de mărturie a Învierii lui Hristos „voi sunteți martorii acestora” (Luca 24, 48) și de evocare a evenimentelor care constituie istoria mântuirii „au vestit câte a făcut Dumnezeu cu ei și că a deschis păgânilor ușa credinței” (Fapte 14, 27).

Iar unul dintre principalele mijloace de misiune este **personalitatea misionarului**, văzută ca adevărata problemă a vremurilor actuale. Sfântul Ioan Gură de Aur, în tratatul *Despre Preoție*², gândindu-se la Sfântul Apostol Pavel zice: „dacă Pavel, care a săvârșit fapte ce depășesc poruncile lui Dumnezeu, care nu urmăresc deloc folosul său, ci folosul credincioșilor, dacă, deci, Pavel se temea totdeauna când se gândea la măreția apstoliei sale, ce vom păți noi ...?”.

Când se gândea la roada misiunii sale, Sfântul Pavel zicea: „câci așa fi dorit să fiu eu însumi anatema de la Hristos pentru frații mei, cei de un neam cu Mine după trup” (Romani 8, 3). Iar Sfântul Ioan trage concluzia: „Dacă poate cineva să sloboadă acest glas, dacă are cineva un suflet atât de mare încât să se înalțe până la o astfel de dorință, ei bine, un astfel de om merită să fie învinuit dacă fuge de preoție”.

Încă din perioada interbelică un bun misionar, gândindu-se la personalitatea episcopului misionar, scria aceste cuvinte: „cel dintâi instrument pedagogic al ființei Bisericii este Episcopul. El trebuie să fie în stăpânirea tuturor însușirilor esențiale Episcopului-tip, care este Domnul Iisus Hristos”⁴. Episcopul misionar, prin personalitatea lui, prin viața lui spirituală, îi covârșește pe cei din jur.

Iar în vremurile actuale un autor duhovnicesc, referindu-se la lupta pe care o are arhiepiscopul cu veacul secularizat, zice că „lupta trebuie să fie dusă neîncetat. Duhul pământului îl cheamă pe om mereu înapoi, în jos. Pământul i-a servit odată leagăn omului, însă pentru omenirea maturizată a devenit un așternut comod...”.

Adevărata Biserică trebuie să trezească veșnic la viață. Nu a existat și nici nu va exista o asemenea orânduire pe pământ despre care să se poată spune: «Iată împărăția lui Dumnezeu pe pământ!». Și de aceea, opriți-vă oameni buni din drumul vostru. Păstorii și arhipăstorii trebuie, deci, să trezească neîncetat omenirea”⁵. Râvna misionară trebuie să fie prezentă mereu.

Sfântul Apostol Petru îi îndeamnă așa pe clerici: „Păstoriți turma lui Dumnezeu dată în paza voastră, cercetând-o nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru câștig urât, ci din dragoste; Nu ca și cum ați fi stăpâni peste Biserici, ci pilde făcându-vă turmei” (I Petru 5, 2-3).

Spiritualitatea creștină, plecând de la acest citat și de la altele, creionează cel puțin patru îndatoriri pe care le are păstorul față de păstoriții săi: 1. să-i primească pe toți;

¹ Ioan Brie, *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, București, 1981, E.I.B.M.B.O.R, p. 256.

² *Despre Preoție*, E.I.B.M.B.O.R, București, 1987, p. 63.

³ Ibidem.

⁴ Pr. Toma Chirichuță, *Adevărata problemă*, în revista „Fântâna Darurilor”, noiembrie 1931, București, p. 363.

⁵ Ieromonahul Tihon, *Arhierul*, Editura Marineasa, Timișoara, 2004, p. 236.

2. să-i iubească pe toți; 3. să se roage pentru toți; 4. și să le poarte sarcinile la toți.

Să-i primească pe toți, tineri și bătrâni, bogați și săraci, credincioși practicanți și mai puțin practicanți, bisericoși și indiferenți. Toți formează turma lui pe care trebuie să o slujească și s-o ducă la mântuire.

Apoi, după ce îi primește pe toți, să-i iubească pe toți, indiferent ce atitudine au față de Biserică. Părinții își iubesc toți copiii, și pe cei mai năstrușnici. Ori, credincioșii sunt copiii lui.

În virtutea calității sale de slujitor al lui Dumnezeu trebuie să se roage pentru toți. La sfântul altar și-n rugăciunile sale particulare. Sfântul Iacov, în acest sens, ține să sublinieze: „că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului” (Iacov 5, 16).

Iar gândindu-ne la multele greutăți pe care le au oamenii, să le ajute tuturor să-și poarte sarcinile. Așa ne îndeamnă și Sfântul Apostol Pavel: „Purtați-vă sarcinile unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos” (Galateni 6, 2).

Toate acestea i le punem la suflet Preasfințitului Părinte Benedict Vesa Bistrițeanul, acum când a primit dumnezeiescul har al arhieriei. Și-i urăm, în calitate de Arhiepiscop și Mitropolit al său, ca să se lupte „lupta cea bună” (1 Timotei 1, 18) și-i zicem dimpreună cu Sfântul Pavel: „Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale, ci fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția” (1 Timotei 4, 12).

Și-L rugăm pe Dumnezeu ca armonioasa noastră conlucrare să fie înspre folosul clerului și credincioșilor din această Arhiepiscopie.

Întru mulți ani, Părinte Episcop-Vicar Benedict Bistrițeanul!

Hirotonia și instalarea noului episcop-vicar al eparhiei Clujului

Darius Echim

Ln Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a Lăsatului sec de carne), 23 februarie 2020, a avut loc hirotonia întru episcop a Părintelui Arhimandrit Benedict Vesa, ca nou Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, cu titulatura Bistrițeanul, în cadrul Sfintei Liturghii, la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, în prezența a mii de credincioși, sute de preoți, oameni de cultură, autorități județene și centrale.

Sfânta Liturghie și hirotonia au fost oficiate de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, Preasfințitul Părinte Visarion, Episcopul Tulcii, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Europei de Nord, Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhieru-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, și Preasfințitul Părinte Teofil de Iberia, Arhieru-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, alături de un sobor de preoți și diaconi. De asemenea, la slujbă a asistat și Preasfințitul Părinte Episcop Vasile Flueraș.

Hirotonia întru episcop a fost precedată de slujba iposifierii - solemnitatea vestirii și chemării la treapta arhieriei - care a avut loc în ajunul hirotoniei, sâmbătă seara, după Vecernie. În dimineața zilei de duminică, înainte de Liturghie (la sfârșitul Utreniei), preocuposul iposifierii Benedict Vesa a citit, la cererea și în fața arhieriei slujitori, o mărturisire de credință ortodoxă, împărțită în trei părți, fiind pecetluită apoi de candidat, cu semnătura lui.

În continuarea slujbei, imediat după ce s-a cântat „Sfinte Dumnezeule” (înainte de citirea Apostolului), iposifi-

fiul Benedict a fost hirotonit episcop, primind veșmintele specifice: sacosul, omoforul, engolpionul, crucea peitorală și mitra, precum și dicherul și tricherul.

După citirea pericopei evanghelice, cuvântul de învățătură a fost rostit de Înaltpreasfințitul Părinte Irineu al Alba Iuliei, care a amintit semnele anunțate în Sfânta Scriptură privind venirea Mântuitorului Iisus Hristos la Înfricoșătoarea Judecată și care va oferi fiecăruia răsplătă după faptele sale.

„Va fi ziua descoperirii depline a adevărului în fața tuturor. Atunci, răul va fi deplin demascat, iar binele va ieși de sub acoperământ. După ce se va rosti, se va judeca, de fapt, viața fiecăruia, Dreptul Judecător va rosti sentința supremă și definitivă asupra tuturor. Cei ce au iubit cu adevărat pe oameni, cei care au avut milă de cel disprețuit și nesocotit de toți, cei ce au privit cu duioșie în ochii stinși de durere ai unui bolnav, cei ce au dat un sfat bun și un ajutor celor împovărați, amărâți, lipsiți și nedreptățiți, primesc în dar veșnicia. Acestora, Hristos le va zice: «Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, și moșteniți Împărăția cerurilor»”, a spus ÎPS Irineu.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de Corul Catedralei Mitropolitane, dirijat de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Instalarea noului episcop-vicar

La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, a citit Actul Patriarhal, transmis de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, prin care noul ierarh a fost recunoscut ca episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, cu titulatura de *Bistrițeanul*, și a prezentat atribuțiile noului episcop-

vicar: „Să lucreze în comuniune cu ceilalți ierarhi și să-și îndeplinească cu responsabilitate misiunea la care a fost chemat în calitate de episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. De asemenea, așteptăm să arate iubire de Biserică și de neamul românesc, să apere și să promoveze valorile creștine ortodoxe, să arate grijă părintească pentru parohii și mănăstiri, să sprijine cultura creștină și să ocrotească patrimoniul sacru românesc. Să manifeste dragoste părintească față de clerul și de dreptcredincioșii creștini mireni, tineri și vârstnici, precum și să coopereze cu autoritățile de stat pentru binele Bisericii și al poporului român, făcându-se tuturor călăuză întru păstrarea neștirbită a dreptei credințe și a rânduieilor Bisericii noastre ortodoxe strămoșești”.

În continuare, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei l-a instalat pe noul arhieru în demnitatea de episcop-vicar, dându-i manta și toiagul, însemne ale slujirii arhieresti, apoi l-a așezat în scaunul arhieresc, iar Preasfințitul Benedict Bistrițeanul a binecuvântat credincioșii în noua sa demnitate.

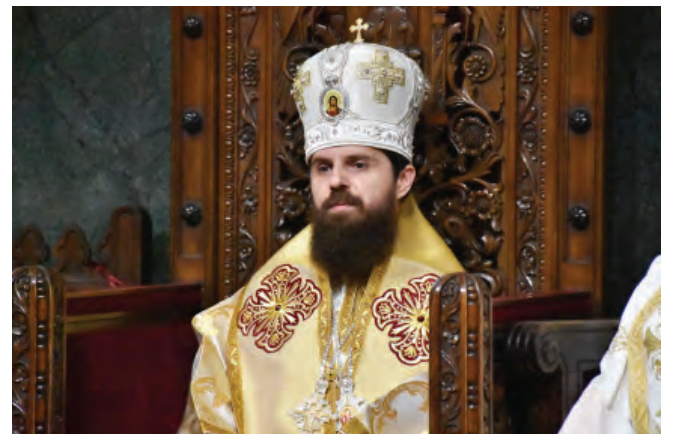
Înaltpreasfințitul Andrei a rostit un cuvânt de învățătură, intitulat „Episcop misionar și cunoscător al problemelor din lumea actuală”. Chiriarhul locului a vorbit despre cele patru îndatoriri pe care le are păstorul față de credincioși. Părintele Mitropolit Andrei a amintit, printre altele, cum l-a remarcat, pe vremea când a păstorit Eparhia Alba Iuliei, pe tânărul Valentin Vesa și pe familia sa, în care tatăl său, preotul Ioan Vesa, slujea într-o localitate de pe Valea Arieșului. De asemenea, i-a dăruit noului episcop-vicar o cruce de binecuvântare, din partea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Au luat cuvântul pentru a adresa felicitări noului arhieru: Preasfințitul Florentin Crihălmeanu, Episcopul Greco-Catolic de Cluj-Gerla, secretarul de stat Victor Opaschi, din cadrul Secretariatului de Stat pentru Culte, și acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române și rectorul Universității Babeș-Bolyai.

La final, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul a mulțumit lui Dumnezeu pentru toate darurile primite, precum și tuturor celor care l-au ajutat în formarea sa du-

hovnicească și intelectuală. Totodată, a remarcat că l-a luat drept model și protector în slujirea sa arhierescă pe Sfântul Nicolae Velimirovici. Preasfinția Sa a mulțumit Părintelui Mitropolit Andrei, căruia, după cum a mărturisit, îi datorează formarea sa duhovnicească, pastorală și intelectuală. De asemenea, a mulțumit familiei, precum și celor care i-au fost alături, ierarhilor, preoților, monahilor, credincioșilor și celor care au fost prezenți la eveniment.

Totodată, ierarhul a subliniat că un loc special în păstoria sa îl va dedica tinerilor, dorind să le fie prieten:

Printre miile de credincioși, la eveniment a participat familia și consăteni de-ai PS Benedict, de pe Valea Arieșului, din satul natal Sartăș, însoțiți de preotul paroh Ioan Vesa, tatăl noului ierarh.

Totodată, aproape o sută de tineri bistrițeni, îmbrăcați în straie tradiționale, însoțiți de inspectorul eparhial de tineret al județului Bistrița-Năsăud, preotul Tudor Mudure, dar și de alți preoți și profesori, au participat la evenimentul istoric al hirotoniei unui episcop. Tinerii i-au dăruit PS Benedict Bistrițeanul un clop cu pană de păun, simbolul tradițional al județului Bistrița-Năsăud, specific Țării Năsăudului.

Gânduri la început de drum

„Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale, ci fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția”
(1 Timotei 4, 12)

Leorocul Moise păștea oile socrului său în jurul Muntelui lui Dumnezeu Horeb, riscându-și confortul vieții sale pământeste. Aceasta pentru că, atunci când se apropie cineva de Dumnezeu, nu poate să rămână neatins de prezența Lui, care, deși așteptată, totuși se arată surprinzătoare, năvalnică, dar și mult prea puternică pentru ceea ce este omul și ceea ce el poate purta. Și curios, îndrăzneț și doritor de experiență, Moise se apropie de vedenie și dintr-o dată se trezește călcând pe pământ sfânt, pășind în altarul lui Dumnezeu. Și totuși, stând în fața lui Dumnezeu, stare pe care și-a dorit-o întreaga viață, i se face frică, pentru că se simte prea mic, Îl vede pe Dumnezeu așa de mare, iar sarcina care se așează pe umerii săi se arată a fi neașteptat de grea. Această stare o descrie Sfântul Apostol Pavel zicând: „Înfricoșător lucru este să cădem în mâinile Dumnezeului celui viu” (Evrei 10, 31). Însă Moise va spune în cele din urmă „Iată-mă, Doamne”, „vremea este ca Tu să lucrezi”. Dincolo de frica, de neliniștea sau de slaba credință a omului, focul ce însoțea arătarea lui Dumnezeu „ardea și nu se mistuia”, reprezentând garanția chemării – „Domnul este cu tine”, și anticipând alegerea care aducea cu sine calea mântuirii sale, dar și a poporului lui Dumnezeu.

Maica Domnului, Rugul Aprins, a fost și garanția chemării mele, care, pe 13 februarie 2020, s-a confirmat în alegere și am această credință că s-a întâmplat nu de la oameni, ci de la Dumnezeu prin aleșii Săi – „părutu-s-a Duhului Sfânt și nouă” (Fapte 15, 28). Această zi a fost schimbarea de macaz din viața mea, care a venit cu năvală, dar și cu teamă. Credința, ca și act esențial al vieții, pe care în decursul timpului am propovăduit-o cu insistență, era chemată la manifestare în toată puterea ei. Deși puțin timp de atunci, a adus cu sine cele mai intense trăiri din parcursul meu biografic. S-au întâlnit aici atât puterea de retrospectivă, aducând cu sine nostalgii și bucurii deopotrivă – oameni, locuri, clipe, experiențe, cât și, pregnant și năvalnic, o cale a prospectivelor. Viitorul se construiește împreună cu Dumnezeu în rugăciune, care are rolul de a desțeleni și lumina mintea, de a desluși căi și de a dispune înspre lucrarea cea bună. Ne rugăm la vecernie „Doamne, fă cu noi semn spre bine; îndreptează-ne pe calea Ta ca să umblăm întru adevărul Tău”. De aici vine nădejdea, dincolo de puținătatea vârstei și nedeplinătatea mea duhovnicească. Însoțit de aceste trăiri, stau și eu azi înaintea lui Dumnezeu și Îi spun: „Iată-mă, Doamne!”, „fă cu mine semn spre bine, vas ales în care Tu să Te odihnești și iconom al Tău în mijlocul poporului care Îți stă înaintea”.

Îl iau drept model și protector în slujirea mea arhierescă pe Sfântul Nicolae Velimirovici, care mi-a fost și până acum dascăl în formarea mea pastorală. Cu o educație teologică, dar și laică, desăvârșită, a propovăduit cuvântul lui Dumnezeu ca un nou „gură de aur”, a slujit cu belșug de dragoste frățească și s-a rugat cu inimă de părinte pentru păstoriții săi. „Doamne, miluiește-mă

pe mine păcătosul și lumea Ta”. Cele trei direcții îmi doresc să fie și coordonatele misiunii mele pastorale atât cât îmi va fi în putință.

Îi mulțumesc „Dumnezeului Părinților noștri”, care m-a scos din casa părintească și m-a așezat în Sfântul Său altar. Vin de pe Valea Arieșului, ca un reprezentant al moșilor vrednici de acum și de oarecând. Dumnezeu m-a adus la viață într-o familie sacerdotală. M-am trezit înaintea icoanei, odihnindu-mă în altarul bisericuței de lemn de pe deal din satul de munte Sartăș. Tatăl meu, preotul Ioan, m-a învățat alfabetul credinței și m-a împrietenit cu Dumnezeu, iar mama mea, dascălița Elena-Mărioara, m-a introdus în tainele lumii, dar, mai ales, în cele ale buneii cuviințe. I-aș așeza bucuroș pe părinții mei în proximitatea icoanelor sfinților pentru tot ceea ce au așezat în mine și în credincioșii de acasă, din satul nostru. Apoi, le-aș dori tuturor să aibă frați așa cum este fratele meu Marius. M-am bucurat și mă bucur de dragostea, echilibrul și căldura sufletească pe care mi le oferă cu generozitate, alături de soția și băiețelul lor.

Familiei mele se adaugă și familia mai mare a parohiei în care m-am născut. Am avut o copilărie așezată,

litatea de părinte socotesc că este cea mai înaltă slujire în această lume.

De la cer până la pământ mulțumesc acum IPS Mitropolit Andrei. ÎPS Sale îi datorez toată formarea mea intelectuală, pastorală, dar și duhovnicească. Au trecut peste 20 de ani de când am intrat sub oblăduirea Sa. A avut încredere în mine de la început și, mai ales, răbdare cu tinerețile și nedesăvârșirile mele. Pentru mine a fost omul-instituție care m-a fascinat, pe care l-am admirat și pe care l-am slujit. Atât cât îmi va sta în putere și de acum înainte voi încerca să îmi desfășor activitatea în deplină ascultare și comuniune cu IPS Sa, să-l odihnesc lucrând spre zidirea poporului lui Dumnezeu din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

Îi sunt recunoscător cu evlavie PS Vasile, bunul păstor care m-a îmbrățișat din primul moment în care am pășit în această curte. Chipul său părintesc, care îi primește pe toți fără să îi judece, îmi va fi icoană care să mă inspire în toată lucrarea mea pastorală.

Mulțumesc IPS Părinte Irineu al Alba Iuliei, PS Iustin al Maramureșului și Sătmarului, PS Visarion al Tulcii, PS Petroniu al Sălajului, PS Gurie al Devei și Hunedoarei, PS Macarie al Europei de Nord, PS Timotei, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, PS Teofil de Iberia, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Spaniei și Portugaliei, nașul meu de călugărie, care mi-au conferit harul arhieriei. Calde mulțumiri oficialităților prezente cu care voi încerca o bună colaborare.

Un gând special se îndreaptă către frații preoți și monahi prezenți la slujba de hirotonie, dar și către toți cei din eparhie. Le făgăduiesc tutu-

ror că mă voi strădui să le fiu părinte, atunci când e nevoie de îmbrățișare și îndreptare; frate, atunci când e de lucrat împreună umăr la umăr; și prieten, atunci când e nevoie de părtășie sinceră.

Și acum mă adresez credincioșilor noștri din cele două județe. Vă mărturisesc că, în toată această perioadă, m-am simțit copleșit de atâta dragoste venită dinspre dumneavoastră. Lucrarea pastorală va însemna misiunea mea de căpătâi de acum încolo. Mă voi strădui să o fac bine, atât cât voi putea, având încredințarea că „harul pe cele neputincioase le vindecă”. Un loc special îl voi dedica tinerilor, socotind că tinerețea mea este un dar de la Dumnezeu tocmai pentru o bună lucrare cu și pentru ei. Îmi doresc mult să fiu prietenul vostru și mă voi osteni din răspuțeri pentru acest lucru.

Mulțumesc tuturor celor care ați participat la această celebrare luminoasă, din eparhia noastră, de pe Valea Arieșului sau din alte părți, și îl rog pe Dumnezeu să vă ocrotească și să vă binecuvânteze pe fiecare în parte. Având conștiința că sunt însoțit și ocrotit de Sfinții Cuvioși Benedict de Nursia și Isaac Sirul, pornesc la drum cu nădejde, cerându-vă fraților voastre, tuturor, rugăciunea pentru mine.

† PS BENEDICT Bistrițeanul

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

în mijlocul unor oameni frumoși, cărora le sunt recunoscător cu prisosință. Cei mai mulți sunt în viață, însă unii au plecat în eternitate. Un gând special se îndreaptă sus, către Tanti Felicia, „cel mai iubit dintr-o pământenie”, către cantorul Andrașiu, dar și către mulți alții.

Mă gândesc apoi cu evlavie la dascălii, dar și la colegii mei din localitatea natală, de la Seminarul Teologic din Alba Iulia, de la Facultatea de Teologie din Alba Iulia, dar și la cei din străinătate, de la Institutul Ecumenic de la Bossey și Universitatea din Padova. De asemenea îmi manifest recunoștința față de părinții mei duhovnici, Preotul Ioan Ciungu și Arhimandritul Teofil Tia, dar și față de PS Părinte Teofil, sfătuitor și părinte la ceas de seară, mereu de gardă în fața căutărilor și frământărilor mele. În tot acest parcurs l-am simțit pe Dumnezeu purtând grijă de mine și scoțându-mi înaintea oameni potriviți.

M-am simțit mereu un privilegiat alături de colegii de serviciu de la Centrul Eparhial și de la Facultatea de Teologie, cărora le făgăduiesc colaborare în continuare în spirit de colegialitate. Un cuvânt special îl adresez studenților mei, cu care am încercat în toți acești ani să studiem Teologia sub chipul prieteniei evanghelice – „Voi sunteți prietenii mei... v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute” (Ioan 15, 14-15). Lor le datorez mult în formarea mea profesională și duhovnicească. Și îi adaug aici și pe toți fiii mei duhovnicești. Pe principiul „ucenicul își naște duhovnicul” așa m-am născut și am crescut și eu, iar ca-

Mitropolitului Andrei, la 30 de ani de slujire arhierescă

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

I naltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului a aniversat, în data de 25 februarie, 30 de ani de la hirotonia într-un arhieru.

Lansare de carte

În ajunul aniversării, la Muzeul Catedralei Mitropolitane a avut loc, începând cu ora 19, lansarea cărții intitulată *Crăciunul și Paștile aduc bucuriile*, apărută anul acesta la editura Renașterea și care conține toate pastoralele adresate de către Înaltpreasfinția Sa clerului și credincioșilor în cei treizeci de ani de păstorie arhierescă cu prilejul celor două mari praznice împărătești aducătoare de bucurie duhovnicească în sufletele tuturor păstoriților.

La eveniment a fost prezent și a luat cuvântul domnul profesor universitar Ioan Aurel Pop, Președintele Academiei Române, care a vorbit atât despre persoana Înaltului Ierarh aniversat, cât și despre carte.

ÎPS Părinte Timotei al Aradului l-a cinstit de asemenea într-un mod deosebit pe Mitropolitul Andrei prin cuvintele calde rostite cu acest prilej, dând mărturie despre clipele petrecute în urmă cu treizeci de ani, când se afla printre ierarhii care și-au pus mâinile peste cel hirotonit atunci într-un episcop.

Sfânta Liturghie în sobor arhieresc

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei a oficiat marți, de la ora 10:00, Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, înconjurat de un sobor de arhierii, preoți și diaconi, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate darurile revărsate. Din soborul de ierarhi au făcut parte: Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhieru-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului. De asemenea, la slujbă a participat și Preasfințitul Părinte Episcop Vasile (Flueraș).

După citirea pericopei evanghelice, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, a rostit un cuvânt de învățătură, în cadrul căruia a afirmat faptul că un ierarh îl are pe Iisus Hristos ca model suprem. „Modelul nostru, al episcopilor, este Iisus Hristos. Prin tot ceea ce facem noi, dumneavoastră, creștinii, să aveți această încredințare că prin gesturile, atitudinile, gândurile noastre, toate trebuie să fie cele care să trimită la Hristos.”, a spus Preasfințitul Ignatie.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul de Cameră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul facultății.

Cu prilejul acestei aniversări, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, a transmis Înaltpreasfințitului Părinte Andrei un cuvânt de felicitare din partea Sinodului mitropolitan. Mesajul a fost citit la finalul Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, arhieru-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

În semn de prețuire și recunoștință, ierarhul a primit o icoană cu Maica Domnului și un aranjament floral.

Momentul festiv s-a încheiat cu un polihroniu. Apoi, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a mulțumit lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate în cei 30 de ani de misiune arhierescă, precum și tuturor celor prezenți pentru participarea la eveniment.

La slujbă au fost prezente oficialități locale și județene, oameni de cultură, studenți teologi și elevi seminariști, fii duhovnicești, preoți din cadrul eparhiei și alți invitați.

Balsam spiritual pentru ziua de azi*

Acad. Ioan-Aurel Pop

Mărturisesc că sunt emoționat, pentru că parcursul meu profesional e legat de activitatea Înaltpreasfinției Sale ca Arhiepiscop la Alba Iulia. Au trecut anii foarte repede, dar îmi amintesc cu emoție și cu bucurie cum am devenit eu *doctor honoris causa* al primei universități care a găsit cu cale să-mi dea această mare onoare și care este Universitatea 1 Decembrie 1918, pe vremea când Înaltpreasfinția Sa era profesor al Facultății și era înalt ierarh al locului, și când părintele Claudiu m-a așteptat la gară să mă ducă spre sediul Arhiepiscopiei, unde am schimbat gânduri, multe și bune, și a doua zi a urmat ceremonia care m-a emoționat și m-a impresionat.

Din acea perioadă veche începe seria acestor frumoase pastorale, omilii de o anumită formă și cu o anumită ținută. Cuvântul înțeleptului în comunitate sau cuvântul păstorului în biserică e balsamul spiritual pentru lumea aceasta, menită să fie umbră și vis. Cu atât mai mult, cuvântul dătător de putere sufletească și trupească al ierarhului vine să îndrume, să rânduiască, să îndrepte, și să conducă, până la urmă, la propășirea turmei.

Cele mai vechi pastorale sau scrisori vlădicești – căci în lumea rurală nu le zic țărani pastorale – cunoscute și despre care avem mărturii scrise, datează din veacul al doilea al erei creștine și unt legate de sărbătoarea Paștilor. Mențiunea o avem la Eusebiu din Cezareea. Ele au ținut atunci de calculul datei pascale și de înștiințarea credincioșilor despre acest mare praznic. Nu era ușor, acum aproape două mii de ani, să știi exact duminica din an în care urma să cadă Paștile. Cele mai vechi asemenea texte vechi scrise și păstrate în Țările Române sunt mai târziu, datează din secolul al XVI-II-lea. Este evident că mesajele ierarhilor pentru cler și credincioși au existat și înainte, dar au fost sub formă orală, transmise prin viu grai și direct chiar în zilele acestor mari sărbători.

De trei decenii, ierarhul nostru, Înaltpreasfințitul Andrei, face aceste mesaje scrise și rostite, imprimându-și în ele propria personalitate și multiplicând vocea Domnului și a sfinților pentru credincioșii de rând, talmăcind pe înțelesul acestora mesajul cărților sfinte. Pastoralele de Crăciun și de Paști fac parte din genul omiletic sau al predicilor, dar au o aură a lor, specifică și solemnă, care tradiție, pe care Înaltpreasfințitul familie și din satul adăpostit de podișului someșan, cele situate apune de Maramureșul voievozesc s-a înnoțit apoi prin urma unor serioase studii, laice lecturi asidue pe care preotul, episcopul Andrei le-a făcut meditare, după rânduiala care vine de la o vreme că „dacă ai carte, ai ierarh a avut mereu în preajmă predicatori și vindecători de suflete-fost profesori, și care i-au imprimat cuvântul Domnului, încrederea în respect pentru puterea exemplului-Importanța acestor mari sărbători

mai mari, de altfel, pentru toată creștinătatea – se vede și din termenii care le denumesc și care sunt moșteniți în limba română prin mijlocirea limbii latine, aduse pe aceste meleaguri acum aproape două milenii, inclusiv de către primii creștini ascunși. Dar cuvintele Crăciun și Paști sunt mai vechi decât limba latină, și chiar decât creștinismul oficial și oficializat. Ele vin din veacul vecilor, precum vine și veghea lui Dumnezeu asupra oamenilor, care nu are începuturi și sfârșituri și pe care mintea omenească nu poate să le pătrundă pe de-a-ntregul și să le cunoască. Crăciun vine din creationem, „creație”, „naștere”, „făurire”, sau din colationem, care înseamnă „adunare”. Toate vin în română, sau aproape toate, din acuzativ singular, prin căderea consoanei. Paști ne vine în limba română medievală, din câte se pare, de prin filieră răsăriteană, prin filiera Imperiului Roman de Răsărit, pe care istoricii, mai târziu, l-au numit bizantin. Și mă bucur mult că Înaltpreasfințitul Andrei folosește forma îndătinată, mai ales la noi, în Transilvania, de Paști, și nu aceea de Paște. Nu se spune în românește Sfântul Paște, ca să putem rosti: „Paști Fericit”, ci Sfintele Paști. Prin urmare, pluralul acesta, Paști, și nu singularul Paște, ne reprezintă și oferă personalitate distinctă sărbătorii din limba română. De altfel, la noi, acesta s-a moștenit în Transilvania: Paști, în formă de plural.

Prin cele două repere ale vieții creștinului - care, raportate la clima Europei și României sunt, una de iarnă, Nașterea, iar cealaltă de primăvară, Învierea - ciclul vieții ocolește moartea sau răposarea trupului și ne împinge pe noi, oamenii, spre nemurirea de care nu ne-am arătat vrednici destul. Cuvântul ierarhului nostru, pornit cu trei decenii în urmă la Alba Iulia, în capitala Unirii noastre, se prelinge cătinel, precum lacrima Fecioarei Maria din icoanele sale făcătoare de minuni, unge sufletele greu încercate și, poate, chiar rățacite câteodată, întărește și zidește, alungă vrajba și neorânduiala, punând în loc armonia, bunătatea și iubirea.

Pastorală finală din anexă, chiar dacă nu este cea mai recentă, pentru că datează din 2001, constată răul, mustă, îndeamnă, și la urmă iartă, după pilda Bunului Păstor.

Aceste predici solemnne sunt scrise cu vorbe meșteșugite, dar în felul de a fi al Mitropolitului Andrei nu vorba sau verbul contează în primul rând, ci lumina din ochi, blândețea sufletului, desprinsă din fiecare gest, aura de bunătate și iubire - iubire de oameni și de neam deopotrivă – revărsată în activitatea sa de fiecare zi.

Ideea că operele, cărțile sunt oglinda sufletelor noastre, se potrivește în cazul de față mai mult ca oricând. Pastoralele de Crăciun și de Paști aduc, în viziunea ierarhului nostru, bucuriile, după cum se vede din titlu. Iar această carte ne spune cu mare cumpănire, cu așezată înțelepciune, cum să trăim creștinește aceste bucurii.

Încheiem cu alte vorbe ale autorului psalmilor din *Cuvine potrivite*, „carte frumoasă, cinstea cui te-a scris”!

* Alocuțiune rostită cu prilejul lansării volumului *Crăciunul și Paștile aduc bucuriile*, al ÎPS Mitropolit Andrei, în seara zilei de 24 februarie, la Muzeul Mitropoliei de la demisolul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca.

Mesajul PS Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, transmis Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului cu ocazia împlinirii a 30 de ani de arhierie

Înaltpreasfinția Voastră,

Se împlinesc anul acesta trei decenii de când, în 25 februarie 1990, ați primit cerescul, sfântul și marele har de arhierie al Bisericii lui Hristos.

Evenimentul care a avut loc atunci la Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, în fața a mii de dreptcredincioși a dat un mesaj puternic de înnoire și dinamizare a vieții și a activității Bisericii Ortodoxe Române către clerul, monahii și credincioșii ortodocși din România.

Societatea românească în întregul ei, Poporul român și Biserica Ortodoxă se eliberaseră de 45 de ani de regim ateu comunist care a produs pe tărâm social, cultural și religios mari nedreptăți și suferințe, suprimând elitele culturale, eclesiale și politice ale neamului în temnițe cumplite și în chinuri groaznice. Suferința lor mărturisitoare în temnițele comuniste, ca eroi ai neamului și credinței, dar și revolta tinerilor nevinovați, creștini și liberi de vreo ideologie, a dus, în 1989, la prăbușirea unui regim despre care un pătimitor și un bun cunoscător a lui Nicolae Steinhardt spunea la Rohia, prin anii 80-90, că nu va cădea nici într-o 100 de ani.

Dreptatea lui Dumnezeu a venit mai repede decât ar fi putut crede cei mai inspirați analiști, nu însă înainte ca regimul comunist să curme sute de mii de vieți și să distrugă tot atâtea familii și destine.

Libertatea a venit ca un dar de la Dumnezeu, iar Biserica Ortodoxă Română a înțeles responsabilitatea ce-i revine în societatea românească, aceea de a ieși din Bisericile, până atunci închise pe dinafară de regim și catacombe, în lume pentru a-i alina și vindeca rănilor pe care le-a primit în timpul regimului comunist, tocmai alungat de la putere.

Pentru această lucrare mare, unică și grea era nevoie de o strategie înțeleaptă și de un proiect bisericesc de țară.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care nu a fost scutit el însuși de seismul care a cutremurat toată România, odată cu schimbarea vechiului regim a purces la înnoirea Bisericii Ortodoxe care era chemată și așteptată să revină acolo de unde fusese alungată în urmă cu 45 de ani de regimul comunist: în școală, în spital, în penitenciar, în armată, în instituțiile importante de ocrotire a bătrânilor și educare a tinerilor, care dintr-o dată au devenit libere să-și reazeze la un loc relațiile cu instituția milenară a poporului român: Biserica Ortodoxă „Mama Neamului românesc”.

Astfel, au fost aleși și aduși în Sfântul Sinod prima generație de ierarhi tineri, maturi, bine pregătiți și hotărâți ca, alături de venerabili părinți sinodali să ducă mai departe lucrarea lui Dumnezeu în sânul poporului român.

Din această generație adusă cu bucurie și înțelepciune în Sinod de vrednicii noștri ierarhi, care au purtat crucea slujirii Bisericii lui Hristos din România în timpul comunismului și au băut paharul tuturor umilințelor și nedreptăților la care a fost supusă Biserica și poporul român, faceți parte și Înaltpreasfinția Voastră, alături de Patriarhul nostru, Preafericitul Părinte Daniel, de mitropoliții țării și ierarhii sinodali chemați după 90 la slujirea arhierescă.

În acea duminică de 25 februarie, din anul 1990, când a avut loc evenimentul hirotoniei Înaltpreasfinției Voastre ca arhierie, mă aflu și eu ca tânăr stareț al Mănăstirii Rohia, participant și martor la o minune. Da, a fost o minune o slujbă săvârșită după 45 de ani, în libertate, în prezența a mii de credincioși ortodocși români în fața Catedralei Reîntregirii de către un sobor de mari ierarhi: Mitropolitul Antonie al Ardealului, Episcopul Iustinian al Maramureșului și Sătmarului și Episcopul Ioan al Oradiei (pe atunci Ioan Crișanul).

Nu mă aflu în strălucitul și evlaviosul sobor preoțesc, mă aflu în popor și îmi amintesc emoțiile pe care le-am trăit și speranțele pe care le-am nutrit cu multă credință și nădejde în Dumnezeu.

Am simțit atunci că venerabilii noștri părinți ai Sinodului Bisericii Ortodoxe Române, cu înțelepciune, blândețe părintească și bunătate arhierescă și multă purtare de grijă așează crucea slujirii Bisericii lui Hristos din România pe umerii unor ierarhi tineri, energici, maturi și pregătiți să o poarte cu responsabilitate mai departe. Mesajul de înnoire a Bisericii Ortodoxe a fost dat și în anii următori, când noi arhierii au venit în Sinod, în aprilie 1994 eu însumi fiind adus de mâna sfințită a vrednicului meu Părinte și înaintaș, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Iustinian, să-i fiu ajutor și frate în slujirea arhierescă și păstoria credincioșilor din Episcopia Maramureșului și Sătmarului.

Voastră o lucrare mare și grea, dar nespuse de sfântă, pe care ați înțeles să o desfășurați cu toată dăruirea și jertfelnicia, fără timp de odihnă, pe parcursul a două decenii de arhipăstorie la Alba Iulia ca episcop și apoi ca arhiepiscop. Nimic nu a rămas afară din preocupările noului arhipăstor, din slujirea sa de sacerdot și sfințitor, învățător și luminător, dar și administrator și veghetor la sporirea patrimoniului sacru al Eparhiei, înmulțirea așezămintelor sociale, a înființării și îndrumării școlilor

teologice și învățământului religios. O slujire complexă și completă pe măsura vremurilor și nevoilor societății românești contemporane.

În 2 martie 2011, Sfântul Sinod V-a ales în demnitatea de Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului, după plecarea la Domnul a vrednicului de pomenire Mitropolit Bartolomeu. În această nouă responsabilitate ați înțeles imediat nevoile Mitropoliei, ctitorind unicul și prestigiosul campus universitar teologic „Nicolae Ivan” din Cluj, în vederea creării condițiilor optime pentru pregătirea clerului ortodox din Ardeal. Nu vom mai pomeni toate celelalte ctitorii bisericesti, sociale și culturale realizate, sau în curs de ctitorire în cei nouă ani

ca întâistătător al acestei mitropolii noi și dinamice, cunoscute și mult prețuite de cler și popor.

Având în vedere multiplele nevoi pastorale, culturale și sociale ale Eparhiei Vadului Feleacului și Clujului, ați propus Sfântului Sinod spre alegere un nou Arhierie - ucenic de suflet, crescut și format sub oblăduirea Înaltpreasfinției Voastre, pe Arhimandritul Benedict, care, după ce a fost ales de Sfântul Sinod, duminică 23 februarie, a fost hirotonit în Catedrala Mitropolitană din Cluj ca Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacu-

lui și Clujului cu titulatura de „Bistrițeanul”.

Acum, la împlinirea a 30 de ani de Arhierie când Vă uitați în urmă la cele ce Dumnezeu V-a ajutat să realizați, puteți spune îndreptățit, rostind cuvintele biblice „Toate sunt bune foarte” mulțumindu-I Părintelui Ceresc că V-a dăruit putere, sănătate, râvnă și răbdare să le împliniți cu jertfelnicie pe toate.

Primiți Înaltpreasfinția Voastră, acum la ceas aniversar, în numele membrilor Sinodului Mitropolitan, a ierarhilor Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, al preoțimii noastre vrednice și cinului monahal, precum și dreptcredinciosului popor al lui Dumnezeu din cele trei Eparhii care alcătuiesc Mitropolia noastră, rugăciunile noastre alese, smerite și statornice către Hristos - Arhierieul cel Veșnic, în care îi cerem fierbinte să Vă dăruiască ani mulți cu sănătate deplină ca împreună cu tânărul și noul Înaltpreasfinției Voastre (de acum, nu ucenic ci frate întru Arhierie, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul), să purtați jugul slujirii Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, decenii de acum înainte cel puțin atât cât l-am purtat eu împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Iustinian (22 de ani), care atunci când am venit eu lângă dânsul avea 73 de ani, păstrând unitatea credinței, și a turmei lui Hristos, și veghind așa cum ne este dat nouă Arhierieilor și cum făgăduim prin mărturisirea de credință de la hirotonie, ca nimic la aceasta să nu fie adăugat și nici împușinat, spre a fi păstrată așa cum a încredințat-o Hristos Apostolilor, aceștia la rândul lor Sfinților Părinți, iar noi am primit-o ca tezaur sfânt de la Sfinții noștri Părinți ai Bisericii Ortodoxe și ai Poporului Român cel dreptcredincios și iubitor de Dumnezeu.

Îmbrățișându-Vă întru Hristos Domnul, cu dragoste curată și sfântă, Vă încredințăm de împreună noastră lucrare în deplină responsabilitate și sobornicitate la bunul mers al Mitropoliei noastre și slujirea unității și mântuirea turmei de credincioși încredințată nouă spre păstorie.

Întru mulți, rodnici și binecuvântați ani!

Baia Mare

25 februarie 2020

† IUSTIN

Episcopul Maramureșului și Sătmarului

Alexandru Vidican, protopopul truditur sub doi mitropoliți

Menuț Maximilian

A o lumină a faptelor bune ar trebui să fie fiecare protopop pentru preoții și creștinii asupra cărora, cu binecuvântarea Celui de Sus, își revarsă nu doar harul preoțesc, ci și grija ca bun păstor pentru drumul spre Calea Adevărului. De multe ori, ne întâlnim cu protopopul la evenimentele importante din viața noastră religioasă, de la sfințiri de biserici la binecuvântări de monumente, la sărbători ale unor comunități sau la alte evenimente ale autorităților locale și județene.

Un protopop are în grija sa zeci de preoți și tot atâtea caractere pe care, cu dragoste pentru cele sfinte, dar și cu gândul pe care un tată îl are pentru familia sa, trebuie să fie mereu cu un cuvânt bun când fiii sunt pe calea credinței sau cu o dojană când se mai abat de la drumul cel drept.

Volumul „Truditur sub doi mitropoliți”, apărut la Editura Renașterea, coordonat de Mircea Gelu Buta, este o oglindă a protopopului Alexandru Vidican, chipul părintelui blând care, sub semnul biruitor al Crucii și al dragostei pentru Hristos, coordonează preoții, și prin ei credincioșii din Protopopiatul Bistrița. În prefața volumului, Mitropolitul Andrei spune: „Nu numai că-i lucru duhovnicesc, dar e și drept să-i cinstim pe cei ce se ostenesc în slujba Domnului. Lucrul acesta îl facem față de persoana Părintelui Protopop Alexandru Vidican, întemeindu-ne și pe îndemnul Sfântului Apostol Pavel: Preoții care își țin bine dregătoria să se învrednicească de îndoită cinste, mai ales cei care se ostenesc cu cuvântul și cu învățătura (1 Timotei 5, 17). Activitatea administrativă, în calitate de protopop al Bistriței, este una vrednică de admirat... Acum este veacul internetului. Dar sufletul omului are aceeași valoare. Și Părintele Protopop îl slujește cu credincioșie. Îl rugăm pe Dumnezeu să o poată face mulți ani”. În economia volumului un rol aparte îl au materialele semnate de vicarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, pr. Iustin Tira, care vorbește de protopopii Bistriței din ultimii 50 de ani: părintele Victor Iacob – „o fire jovială, elegant în purtare și ținută, generos, dispus să ajute pe cei în nevoie”; părintele Simion Creța – „meticulos până la amănunte, nu era comod pentru cei mai lejeri în îndeplinirea responsabilităților”; părintele Viorel Baciu – „s-a dovedit a fi omul echilibrului, al păcii și al răbdării”; părintele Viorel Stanciu – „a păstorit cu omenia și blândețea-i cunoscute, fiind foarte iubit de enoriași”. Apoi este vrednic de menționat materialul semnat de universitarul Mircea Gelu Buta, legat de istoria Bisericii Ortodoxe bistrițene, amplu și bine documentat.

Scrisorile părintelui Vidican privind activitatea pastoral-misionară și socială, trimise „cu fiască smerenie” Mitropolitului, începând cu cea din 2005, când pe scaunul mitropolitan se afla ÎPS Bartolomeu, până în 2016, când Biserica noastră se află sub coordonarea Arhiepiscopului Andrei, sunt pline de date importante ale bisericii, adevărate documente. Pentru a ilustra rodnicia activitate pastorală a Protopopului Bistriței, Alexandru Vidican, sunt selectate o parte din procesele-verbale redactate de secretariatul Protopopiatului Ortodox Bistrița.

Astfel, aflăm din scrisoarea trimisă arhiepiscopului că în 2004 protopopul a inspectat 89 de parohii din totalul de 96 parohii. „Sub aspect administrativ-bisericesc, am constatat că în mare parte, preoții noștri sunt la datorie, cu foarte puține excepții, unde lipsa de tact pastoral generează conflict între preotul paroh și membrii Consiliului parohial. Sub aspect bisericesc și al slujbelor, preoții sunt aproape de sufletele enoriașilor și răspund la chemarea lor ori de câte ori este nevoie, dar și prin oficierea Sfintei Liturghii, cel puțin de două ori pe săptămână... Grija pentru cele sfinte este, în cea mai mare parte, nota de excepție a preoților, fără să găsim în vreo Parohie abateri grave. Acolo unde a fost cazul, am atenționat că pe Sfântul Altar n-au ce căuta tot felul de lucruri, ca un într-un «bazar», care nu ne fac cinste. În perioada Postului Mare, nu există parohie rurală în care să nu se facă Maslu de obște, cu participarea a șapte preoți... Cei mai mulți preoți excelează în organizarea de programe cu conținut religios, mai ales de Crăciun, dar și pelerinaje la mănăstiri... Mai sunt multe de realizat și de bună seamă au mai rămas încă multe neîmplinite, dar Vă asigur, Înaltpreasfinția Voastră, că după

puteri și bune intenții, mă voi strădui să îndeplinesc îndatoririle ce mi-au fost încredințate și să nu uit sintagma «Frică de Dumnezeu, sinceritate și transparență»” (p. 59). Este doar un fragment din scrisoarea amplă adresată în 24.01.2005 Mitropolitului Bartolomeu, în care protopopul vorbește și despre arhiva parohiilor, pe care se pune accent în ultimii ani, cerându-se preoților să aibă grijă de ea, fiind „memoria vie a parohiei”. Din păcate multe date importante ce se păstrau doar la biserici, documente unice și inestimabile, au dispărut de-a lungul vremii, știrbind din datele istorice ale parohiilor. Vine însă o generație de preoți care știe ce înseamnă arhivele, biblioteca parohiilor începând să prindă contur an de an. Scrisoarea vorbește și despre greutățile din parohii, despre legătura cu alte culte, detaliind aspect din parohii. Doar aceste rapoarte dacă ar fi puse într-o carte ar fi file de istorie ale bisericii noastre.

Am inclus un fragment din prima scrisoare din carte și mai dăm un exemplu din cea mai recentă cu activitatea din 2016, adresată mitropolitului Andrei. „Am constatat că nu avem preoți navetiști, un lucru benefic pentru credincioșii care au posibilitatea de-a apela la serviciile solicitate, la orice oră. Din totalul credincioșilor fiecărei parohii, procentul de participare la Sf. Liturghie este în proporție de 40% și 45% care se spovedesc în Postul Sfințelor Paști. Lucrul cel mai îngrijorător este scăderea demografică aproape în fiecare parohie, acesta fiind constatat din Registrele matricole... O altă cauză a scăderii populației este și exodul tinerilor plecați în toate țările pentru un trai mai bun. Din relatările părinților

ai căror copii s-au născut în Spania, Italia, Irlanda, Anglia sau peste Ocean, cel mai probabil nu se vor mai întoarce în țară. Din datele statistice oficiale, fenomenul migrației se prezintă astfel: din totalul ortodocșilor din Protopopiatul Bistrița, 110.942 persoane, un număr de 12.482 de ortodocși sunt plecați în străinătate...” (p. 129) spune, printre multe altele, protopopul Alexandru Vidican. Am ales câteva fragmente grăitoare pentru buna administrare și dragostea de oameni, de cei de casă sau cei plecați spre un trai mai bun în lumea largă, dar și pentru părinții trecuți în veșnicie.

Cred că cel mai bine îl descoperim pe părintele Alexandru Vidican ca bun manager al Protopopiatului din aceste procese-verbale. Mai apoi, îl descoperim din gândurile adresate credincioșilor din fața altarelor despre datoria de-a păstra și transmite mai departe, din generație în generație, crezul nostru că aparținem Bisericii drept- măritoare: „Nu trebuie să uităm că aceste valori spirituale au fost apărute de martirii și eroii neamului românesc cu preț de sânge, așa cum au făcut-o sfântul și marele Ștefan, «atlet al lui Hristos», numit de însuși Papa de la Roma să apere ortodoxia la porțile Orientului, Mihai Viteazul, întregitor de neam și țară, «Brâncoveanu Constantin, boier vechi și domn creștin». La aceștia se adaugă apărătorii ortodoxiei din Transilvania, între care îi amintim pe martirii nășău- deni de pe «mocirla» din Salva, în frunte cu Tănase Todoran, în vârstă de 104 ani, și nu în ultimul rând cei pe care-i numim «sfinții închisorilor», victime ale regimului ateu... Dacă am scormoni printre straturile de istorie ale pământului românesc, am simți miros de moaște și martiri, eroi strângând în pumni țărâna din glia străbună, ca gest suprem de iubire față de Biserică și Țară. Vă îndemn așadar, iubiiți mei credincioși, să fiți tari în credință și viteji ostași în apărarea valorilor noastre spirituale, materiale și culturale” (p. 59).

Multe sunt gândurile scrise de-a lungul timpului în presă sau adresate în Cuvântul de învățătură credincioșilor din protopopiat, multe sunt faptele realizate în tot acest timp,

despre toate acestea fiind așternute pagini întregi ale jurnalului de protopop al celui care de 19 ani este protopop al Bistriței și de 39 ani slujitor al Sfintei Biserici, primind harul preoției prin punerea mâinilor vrednicului de pomenire arhiepiscopul Teofil, în anul 1981, fiind hirotontit preot în Parohia Livezile și filia Dumbrava, unde a slujit până în anul 2007, când a fost transferat la Biserica „Coroana” din Bistrița, preluând parohia cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”. În 2001 Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului emite deciziaprin care părintele Alexandru Vidican a fost numit, de către ÎPS Bartolomeu Anania, Protopop al Protopopiatului Ortodox Bistrița, urmând Protopopului Viorel Stanciu.

De multe ori am avut bucuria de a fi alături de protopopul Alexandru Vidican, cel care a fost „Truditur sub doi Mitropoliți”, așa cum este intitulată și cartea apărută de curând la Editura Renașterea. Voi povesti doar despre o zi frumoasă, de toamnă, petrecută la Sebiș. Pe drumul până aici, părintele protopop mi-a vorbit de fiecare parohie în parte și de fiecare preot care o păstorește. Însoțit de culorile toamnei, pe care niciun pictor nu le-ar putea creiona la fel de frumos ca natura, am ajuns la intrarea în Sebiș. Aici, părintele protopop a oprit mașina și-a pus crucea pectorală, a făcut o scurtă rugăciune, după care ne-am îndreptat spre biserică. Pe drum, oamenii ce mergeau râuri-râuri spre evenimentul dedicat Centenarului Marii Uniri, îl salutau pe părintele protopop. „Sebișul este un sat cu oameni gospodari, ce nu au uitat nici măcar o clipă de Sfânta Biserică. Îmi sunt tare dragi credincioșii de aici”, ne-a spus părintele protopop.

De altfel, dragostea pentru biserică se vede și în modul în care oamenii de aici, împreună cu părintele Ciprian Frățilă, au reușit să aibă grijă de Mireasa Domnului. Părintele protopop a stat de vorbă cu fiecare credincios în parte, încurajându-l, având vorbe frumoase, ca ale unui adevărat păstor. Relatez o poveste spusă de părintele protopop. S-a nimerit ca trei duminici la rând părintele protopop să fie prezent în trei localități învecinate. Și cum vorbesc credincioșii, întrebând despre fiecare preot, la un moment dat, o femeie, a întreat „Cine-i popa ăla, nu are parohie de umblă pe toate satele?”. Da, cu vreme și fără de vreme, pe timp frumos sau pe viscol, în ceas de zi sau în miez de noapte, părintele protopop este propriul șofer, conducând mașina spre credincioșii pe care-i are în grijă. Nu l-am văzut niciodată obosit, nu l-am văzut niciodată altfel decât cu cuvinte legate de Sfânta Scriptură, deși poate uneori și noi, credincioșii, ar trebui să mai fim puși la punct.

Este un protopop cu foarte multă răbdare, un om care nu pune la suflet vorbele rele, știind întotdeauna să aleagă să-mânța ce încolțește și nu neghina. Și, dincolo de toate, un protopop cu o prezență vie în mijlocul celor săraci. Spun acest lucru pentru că l-am văzut la revenirea de la Sebiș cum, în câmp, la Jelna, a oprit mașina în fața unei case care avea doar patru pereți din bârne de lemn. Mare mi-a fost mirarea să văd ieșind de acolo o mulțime de copii care au strigat „protopopul, protopopul” și au venit și l-au pupat. Protopopul nostru a coborât din mașină și le-a dăruit prescură și alimente. Dacă mulți dintre noi apărăm cu așa-zisele acte umanitare peste tot, lăudându-ne cu acest lucru și știrbind din gestul pe care vrem să-l facem, până acum nu l-am auzit niciodată pe părintele protopop vorbind despre modul în care este personal implicat în acțiuni umanitare.

„Ca toți să fie una”, spune Hristos în Testament. Prin preoți ca părintele protopop, Biserica Ortodoxă are de câștigat, apropiindu-i pe credincioși de cuvântul lui Dumnezeu, făcându-i să-și iubească pământul românesc, să-și cinstească eroii și sfinții gliei străbune, să fie tari în credință și viteji ostași în apărarea valorilor noastre spirituale, materiale și culturale. Nu este ușor să fii în fruntea a peste 100 de preoți, fiecare cu caracterul lui. Trăim în vremuri în care de multe ori biserică este arătată cu degetul de către noi. Dacă străbunii noștri considerau biserică drept mamă, la fel precum despre mame nu vorbim decât de bine, nu avem dreptul să judecăm noi. Că mai sunt preoți care poate nu fac întru totul cinste misiunii pe care o au este adevărat, însă judecata va fi cu atât mai aspră dată de către Cel de Sus, pentru că asupra lor s-a vărsat harul Duhului Sfânt. Însă, dincolo de aceste rarități, care sunt prezente peste tot în societatea noastră, vin exemplele puternice, precum cel al protopopului Alexandru Vidican, care sunt adevărate faruri de luminare pe drumul cel drept, de la care învățăm ce înseamnă smerenia, credința, dragostea pentru aproape, înfrânarea de la gândurile rele și gândirea pozitivă, pentru ca totul în jurul nostru să fie plin de lumină.

„Asociațiunea Astra”, născută sub semnul Providenței

Mircea Gelu Buta

Lupă moartea lui Vasile Moga, Episcopul Ortodox al Ardealului, în anul 1845, Andrei Șaguna a fost numit vicar general al Eparhiei rămase vacante. A venit în Transilvania, la Sibiu, „dintr-un spațiu de dincolo de hotarele care i-au adunat pe români pe un pământ care le-a fost hărăzit lor de Dumnezeu”. A fost un moment în care Dumnezeu și-a aruncat privirea asupra Transilvaniei, pe care nu a încetat să o vegheze în anii în care au urmat.

În urma demersurilor vicarului Andrei Șaguna, curtea de la Viena a admis să se facă alegerea unui nou Episcop pentru românii neuniți. În ziua de 2 decembrie 1847, s-a întrunit Sinodul Electoral la Turda. După spusele Mitropolitului Antonie, în acele zile „s-au trezit stăpânii lumii, cum sunt numiți printr-o metaforă stăpânitorii lumești, sensibili adesea la momeli de codițe negre, și-au început să-l refuze pe Șaguna”. În urma votului, protopopii: Ioan Moga, obținuse 33 de voturi, iar Moise Fulea 31 de voturi. Pe ultimul loc s-a clasat vicarul eparhiei ortodoxe din Sibiu, Andrei Șaguna, care a primit 27 de voturi. Providența nu s-a lăsat însă înduplecată de vot și spre fericirea Bisericii Ortodoxe din Ardeal, împăratul l-a confirmat ca episcop pe Andrei Șaguna. Acesta a fost hirotonit arhiepiscop în Catedrala mitropolitană din Karlovitz de către același Iosif Raiacici, alături de alți doi episcopi sârbi, în Duminica Tomii din anul 1848.

Om providențial, înzestrat cu intuiție și un nivel elevat de cultură, noul episcop a înălțat spre Dumnezeu, cu prilejul hirotonirii următoarea rugămintă: „Tu Doamne ști, că spre scopul meu a alerga doresc: pre românii transilvăneni, din adâncul lor somn să-i trezesc, și cu voie către tot ce-i adevărat, plăcut și bun să-i trag! Tu Doamne apără-mă cu puternicul tău scut! Tu îndulcește-mi în ceasul morții fructurile amarilor mele ostenele. Amin!”³

S-a spus despre Andrei Șaguna că a fost „începătorul a toate”, și așa a fost, el a dat consistență și o nouă conștiință la ceea ce trebuia scos din rutina care, uneori exprimă oboseli născute din suferință și ca un dangăt de clopot a reușit să trezească din amorțire conștiințe și destine, redând speranțe și vigoare. Dintre multiplele îndeletniciri spre care s-a aplecat, am să mă refer la Biblia tipărită la Sibiu și înființarea ASTREI.

Iată câtă dreptate avea Mitropolitul Andrei Șaguna, în scrierea cu care a prefațat Biblia tipărită la Sibiu în anul 1856: „Limba Bibliei pentru un popor numai odată se poate face; dacă s-a învins piedica ce-a mare a traducerii credincioase și înțelese, și dacă poporul a primit limba aceea, așa zicând în însăși ființa sa; atunci următorii n-au de-a face altă limbă; limba Bibliei nu e făcută, ci luată chiar din gura poporului; și așa traducătorul nu este decât un răsunset, nu numai al limbii, ci și al simțirii și peste tot al chipului, al cugetării poporului... Niciunul dintre conducătorii de mai târziu nu pot fi părtașii laudei, ce se cuvine aceluia, care au altoit întâia dată cuvântul Sfintei Scripturi, în pom românesc; ci toți de mai târziu au înnoit și îndreptat numai unde și unde aceea, ce traducătorii cei dintâi, ca nemernici de abea a unui veac, n-au putut să îndrepte; dar nici n-au avut lipsă de a îndrepta, fiindcă pe vremea lor a fost bine și desăvârșit așa. iar limba noastră e pom viu... Ramurile bătrâne și fără suc, se usucă și cad, mlădițe tinere ies și cresc; frunza se veștejește și se scutură; dar alta nouă curând îl împodobeste; toate ale lui se fac și se prefac. Iar tulpina rămâne totdeauna aceeași.”⁴

În ce privește citirea Bibliei, Andrei Șaguna, era de părere că aceasta trebuie dată poporului „spre citire, gândire și îndreptare, înainte și mai presus de

orice altă carte din lume, căci Sfânta Scriptură, precum căldura soarelui și lumina, e menită de la Dumnezeu pentru hrănirea cea duhovnicească cea a tuturor.”⁵

Iată și gândul iscusit al poetului George Coșbuc, care smulge câteva versuri din adevărul vieții românești: „Ce furtuni n-au mai pornit/ Pofta răilor și ura,/ Să te piarză, neam iubit!/ Dar de toți ne-a mântuit/ Spada noastră și Scriptura...”⁶

În legătură cu rolul și contribuția Mitropolitului Andrei Șaguna, la înființarea „Asociației pentru Cultura Limbii și Literaturii Românești”, Nicolae Iorga menționează: „Pentru uniți a făcut-o Șuluți; pentru neuniți a făcut-o Șaguna. În mare parte a făcut-o Șaguna, întrucât mintea lui, nu era prinsă de acea grijă de căpătenie, care la 1864, trebuia să-și producă ultimele rezultate, aducând recunoaștere de către Împărat, prin decret imperial a Mitropoliei din Sibiu... defapt, a făcut-o toată lumea; a făcut-o nevoia nației, pornirea disperată de a se găsi un loc în care să se poată strânge toți românii fără deosebire de teritoriu și confesiune având și legătură cu noi, cei de dincoace.”⁷

Destinul a făcut ca Andrei Șaguna să treacă la cele veșnice în anul 1873 împreună cu alți doi luptători pentru români și românism, Împăratul Napoleon al III-lea și Alexandru Ioan Cuza, rămânând în mintea tuturor ca un chip luminos cu ochii străbătători și barba răsfirată, stând pe scaunul său de arhieru, ca un cârmuitor de oameni și un îndreptător al vremurilor.

⁵ Ibidem.

⁶ George Coșbuc, „Spadă și Credință” în Cântece de vitejie, Ed. Cartea Românească, București, 2011, pp. 100-101

⁷ Nicolae Iorga, „Cuvântare despre personalitatea lui Andrei Șaguna, ținută în ziua de 4 octombrie 1909 la ATNU, București” Text inclus în vol. „Viața românească în Ardeal”, Biblioteca Semănătorul, nr. 166-168, Ed. Librăria Diecezane, Arad, 1926, pp. 224-225.

Răzvan Perșa, *Natura canoanelor și principiile de interpretare a lor în dreptul canonic ortodox al secolelor XIX-XX*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2018.

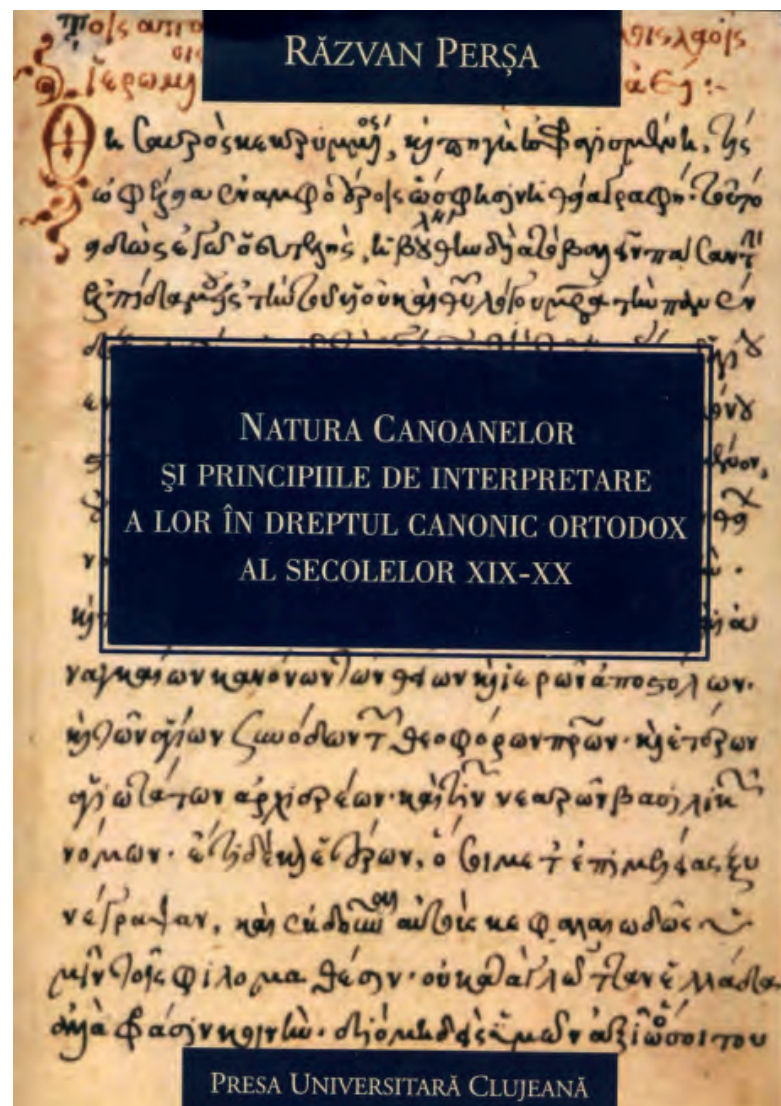
Avorbi despre canoane și interpretarea lor în spațiul ortodox contemporan reprezintă cu certitudine un act de curaj. Pe de-o parte, există riscul de-a fi privit cu reticență de către cei cu vederi liberale, iar pe de altă parte, conservatorii îl pot oricând acuza pe cel care face aceasta, de o distorsionare a adevărului de credință (cu sau fără un motiv valid). De aceea, demersul domnului Răzvan Perșa, devenit între timp preot și lector în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca de a realiza o sinteză a receptării tradiției canonice în spațiul ortodox al ultimelor veacuri, într-un context în care referirea la canoane este necesară, însă trebuie făcută într-un mod responsabil și ținând cont de anumite aspecte importante, reprezintă un fapt temerar ce se cuvine remarcat și apreciat

Segmentată în 5 capitole mari, cercetarea debutează cu o investigație dedicată naturii și definiției „dreptului canonic” ortodox în manualele importante din secolele XIX și XX (p. 23-134), urmând ca apoi autorul să își îndrepte atenția înspre relevanța lui pentru dezbaterile teologice din perioada menționată (p. 135-220) și ulterior să prezinte principalele concepte și dezbateri care au contribuit la înțelegerea naturii tradiției canonice și a valorii lor în secolele avute în vedere (p. 221-322). Penultimul capitol are valențe hermeneutice, părintele autor încercând aici să prezinte o panoramă a interpretării canoanelor în perioada avută în vedere (p. 323-444). Ulterior, în partea de încheiere, el va realiza o abordare cu multiple valențe practice, abordând sistematic principiile de interpretare a canoanelor în dreptul răsăritean și oferind chei de lectură a unor texte ce sunt, cel puțin aparent, controversate (p. 445-548).

Cititorul va fi cu certitudine plăcut surprins de sinteza amplă și bine documentată ce prezintă relevanța dreptului bisericesc pentru gândirea și activitatea unor autori precum Sfântul Andrei Șaguna (p. 25-43), sau mai puțin cunoscuții

Constantin Clemente Popovici (p. 44-49), Vasile Pocitan (p. 50-53), Constantin Erbiceanu (p. 54-56), Dumitru Boroianu (p. 57-59), Valerian Seșan (p. 60-62), Valeriu Moldovan, Vasile Sava sau Lazăr Iacob, autorul unei frumoase monografii în care denunță concordatul interbelic al Vaticanului cu statul român (p. 63-66), Iorgu Ivan (p. 69-70), mai recentul părinte Ioan Floca (p. 98-99), dar și a referențialilor Nicolae Popovici (p. 67-68), fost episcop al Oradei și martir al comunismului, sau părintele profesor Liviu Stan (p. 71-97). Pentru a evita prezentarea univocă și a aduce elemente de noutate prin intermediul contextualizării, părintele Răzvan Perșa realizează aici și o frumoasă prezentare a modului în care tema de mai sus se regăsește în gândirea canoniștilor ruși (p. 105-110), a celor greci (p. 111-117) sau sârbi (p. 118-124, cu accent special asupra lui Nicodim Milaș). Interdisciplinaritatea este apoi dată și de corelația cu spațiul social a temei (p. 125-126), sau de aducerea în discuție a unor teme ce au reverberații și în spațiul laic, precum dreptul penal bisericesc (p. 127-134). Astfel, după cum remarcă prefațatorul demersului (p. 12-25), părintele profesor Constantin Rus de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad: „Acest amplu proiect de cercetare, pe care autorul îl propune cititorilor săi, dorește surprinderea unei perioade controversate din punct de vedere istoric și zbuciumate din punct de vedere exlezial, respectiv perioada secolelor XIX-XX, reprezentând, mai ales în Țările Române, nu doar pentru dreptul canonic ortodox, ci și pentru alte discipline teologice momentul apariției lor ca științe teologice, moment ce necesită un sistem, o doctrină, o viziune unitară, dar mai ales o identitate” (p. 12).

Tentativa de a surprinde dinamica unui fenomen aflat la începuturile sale, respectiv nașterea teologiei de școală și dezvoltarea unei abordări savante în cercetarea teologică românească din spațiul dreptului canonic îi reușește autorului, care oferă un frumos și valoros tablou, valorificând o vastă bibliografie de specialitate și oferind o cercetare cu valențe ecumenice.¹ De aceea, nu putem decât să semnalăm această apariție valoroasă ce poate fi utilă nu doar specialiștilor în domeniu, ci și teologilor interesați de aspectele abordate aici,

și în același timp poate oferi răspunsuri la o serie dintre întrebările și dezbaterile contemporane.

Ierom. Maxim (Morariu)

¹ Antonie Plămădeală, „De la Filotei al Buzăului, la Andrei Șaguna”, Ed. TIPOGRAFIEI EPARHIALE, Sibiu, 1997, vezi și Dr. Antonie Plămădeală, „Momentul Șaguna în istoria Bisericii Transilvaniei” Telegraful Român. Sibiu. Aug. 1996, și Andrei Șaguna în 1848, în Calendar de inimă românească.

² Ibidem

³ Dumitru Acu, „Din istoria ASTREI, Andrei Șaguna, Asociațiunea ASTRA și lupta pentru Unitate Națională” în Rev. Tribuna din 10 dec. 2009, p. 1.

⁴ Sfânta Scriptură îngrijită de Miron Cristea, Patriarhul României, Institutul Biblic, București, 1936, p. XXXIII.

Tableta lunii

Mântuirea este a celor dreptmăritori

Alexandru Nemoianu

(Statele Unite)

capacitatea de a ajunge la concluzii corecte și având importanță sunt direct dependente de credință. În lipsa credinței ne aflăm frunză în vânt, vânt suflat de cel rău. Nu există mai multe feluri de „credință” mântuitoare. Ea este una singură, cea ortodoxă, păzită și propovăduită de Biserica Ortodoxă, Trupul lui Iisus. Credința creștină este trăirea și învățătura despre și întru mântuire, despre calea împăcării cu Dumnezeu și aflarea drumului spre viață de veci alături de Dumnezeu.

Prin propriile lui puteri, după alungarea sa din Rai, omul nu putea să se reîntoarcă la Dumnezeu. De aceea Dumnezeu a luat asupra sa aceasta. Prin dezvăluiri făcute unor oameni aleși și cu viață îmbunătățită, proorocii, oameni însuflețiți de Duhul Sfânt, Dumnezeu a început să Se dezvăluie pe Sine și să arate oamenilor drumul de urmat către întoarcerea în Rai. Iar la plinirea vremilor, Fiul lui Dumnezeu S-a intrupat din Duhul Sfânt și Fecioara Maria, s-a făcut om și a lăsat prin învățătura Sa lăsată Sfinților Apostoli tot ce este de lipsea spre mântuire.

Celor care mărturisesc dreapta credință, deci sunt membri ai Bisericii Ortodoxe, le este făgăduită de Dumnezeu mântuirea. Nu sunt deja mântuiți. Că să primească mântuirea făgăduită, creștinul ortodox trebuie să împlinească și poruncile care s-au dat odată cu făgăduința. În privința asta nu poate exista îndoială.

Adevărurile de credință ortodoxe au fost așezate de Mântuitorul și continuate de învățătura Apostolilor, a Sfinților Părinți și prin tot ce este numit Sfânta Tradiție, care este lucrarea Sfântului Duh în Biserică, în trupul mistic al Mântuitorului. Adevărurile despre Credință au fost așezate de cele șapte Sinoade Ecumenice, Soboarele a toată lumea, singurele cu adevărat „a toate lumea”. Aceste soboare, în care oameni sfinți s-au adunat și, sub însuflețirea Duhului Sfânt, au arătat care este cu adevărat Mărturisirea de Credință (Crezul), care este natura dublă a Mântuitorului - Dumnezeu adevărat și Om adevărat -, într-un singur ipostas (persoană) cu două naturi și două voințe neamestecate, care este rațiunea pentru care ne închinăm lui Dumnezeu și cinștim icoanele sfinților și rămășițele lor pământești, sfintele moaște. În superba și desăvârșita sa integritate, învățătura ortodoxă, lipsită de orice fel de contrazicere internă, este și nespuse de frumoasă. Iar trăirea ei autentică umple sufletul de o bucurie și pace care nu pot fi decât de la Dumnezeu.

Ortodoxia nu a adăugat și nu a lăsat din Sfânta Tradiție nimic (așa cum au făcut urmașii Episcopatului Romei (așa zisii Romano-Catolici) sau, mult mai rău și mai rudimentar, sârmanii „protestanți” și derivatele lor. Dar acest lucru nu trebuie să îi facă pe dreptmăritori semeți.

Ca Ortodocși avem doar obligații. Îndreptățirea nu este a noastră, este a credinței noastre. Avem obligația să ne rugăm pentru strămoșii noștri, care cu multe jertfe au adus credința până la noi. Să ne rugăm pentru cei rătăciți și amăgiți care rătăcesc fără direcție. Și mai ales să ne rugăm pentru sporirea harului, fără de care nimic nu suntem. În vorbele Patriarhului Iustinian: „să ne rugăm pentru cei care nu știu să se roage și mai ales pentru cei care nu s-au rugat niciodată”. Iar la acestea mai trebuie adăugat un lucru.

Noi știm care este calea spre mântuire, dar nu știm ce se va întâmpla cu cei care nu stau sub pavăza Bisericii Ortodoxe. Ce va fi cu ei doar Bunul Dumnezeu știe. Poate și dintre ei se vor mântui, iar care se vor mântui se află, sub un semn tainic, într-o relație cu Biserica Dreptmăritoare. În cuvintele Episcopului Kallistos Ware, „noi știm unde este Biserica, dar nu știm unde nu este”. Dar acestea fiind spuse, câteva delimitări trebuie făcute și păstrate.

Ne aflăm sub porunca iubirii: să ne rugăm pentru cei ce se află în afara Bisericii, dar nu avem nici o obligație să spunem că ceea ce fac ei este și bine. Căci cei din afară Bisericii sunt amăgiți și această amăgire poate însemna pierderea sufletelor lor. Sub nici o formă nu trebuie să acceptăm „tradițiile” lor. În momentul în care ei resping TRADIȚIA, lăsată de Mântuitorul și de Sfinții Părinți, cum am putea accepta „tradiții” rudimentare introduce de oameni?

Nu avem nici un merit că suntem ortodocși, dar avem toată obligația de a mărturisi că Ortodoxia este împărătească și este singura cale sigură spre Împărăția Cerurilor. În privința acestei din urmă mărturisiri nu trebuie să existe nici o șfială, nici o rețineră, nici un compromis. Mărturisirea noastră trebuie să fie fermă: Ortodoxia este adevărată mărturisire creștină, este cea care, ca neam, ne-a ținut în ființă, ne-a asigurat identitatea și ne-a stat de veghe: ieri, astăzi, întotdeauna. În toate vremurile de persecuție și îndoială, dreptmăritorii s-au întors, pentru nădejde și pentru învățătură, către Sfânta Liturghie; și niciodată nu au fost dezamăgiți!

Neclintii să stăm lângă Biserica Ortodoxă, lângă Ierarhii ei, lângă slujitorii ei. Să stăm uniți în iubire unul pentru altul și sub semnul suprem al buneii rânduieli care este ascultarea sub pecetea ierarhiei dragostei. Acest lucru este astăzi încă mai urgent. Sub ochii noștri vedem cum Biserica Ortodoxă, ierarhii și slujitorii ei sunt atacați, insultați, batjocoriți fără cruțare. Acest lucru nu este întâmplător. Toate stăpânirile au încercat, după ce au obținut controlul fizic al unei țări, să o cucerască ideologic. Toate cuceririle străine știu bine că, atâta vreme cât un neam nu este înrobite sufletește, el își poate redobândi libertate și încă mai mult. În momentul de față „globalismul”, una dintre cele mai sfruntate și penibile forme al plutocrației, caută să promoveze o încă și mai jalnică „spiritualitate globalistă”, „binele universal”. Toate credințele pleacă de la o afirmație, fie ea și greșită, dar „binele universal” nu afirmă nimic. „Binele universal” este înfățișarea hădă a necuratului, care nu poate genera decât parazitism, impostura și parodie. Vedem bine florile lui otrăvite și ar trebui să ne cutremurăm: nesimțirea, inversiunea, răutatea, urătenia, nemulțumirea, lipsa de recunoștință. Dar pentru a triumfa este nevoie de acest asalt al necuratului prin care să lovească în punctual cel mai tare, în Biserica Ortodoxă. Dacă, ferească Dumnezeu, am pierde Ortodoxia, am fi terminați, căci am fi în chip egal de-spiritualizați și de-românizați. Că necuratul nu va reuși, nu există îndoială. Biserica stă sub o făgăduință mai tare decât cea a oamenilor. Dar pentru felul în care ne vom arăta în această încheștare vom fi judecați. Iar în funcție de alegerea pe care o vom face putem dobândi ori pierde și lumea această și cea care va să fie.

Datinile românilor,
datinile vremurilor

Elena Pârvu

iecare popor își dezvoltă propriile obiceiuri pe baza unor moșteniri ce se transmit de la o generație la alta, dar de fiecare dată poartă și încărcătura vremilor mai noi. Deși suntem în Martie, iarna nu se lasă ușor dusă și, stând încă la gura caloriferului, medităm la multele evenimente care de-a lungul timpului și-au pus amprenta asupra noastră. Și dacă nu suntem mulțumiți de ceva, dacă ne apasă „vremurile”, punem vina pe una din cele nouă „babe” pe care ne-am ales-o la începutul lunii și care trebuia să fie bună și frumoasă, ca viața să ne suradă. Dar luna Martie este, mai ales, luna mărtișorului cu împletitura alb-roșu a șnurului pe care îl purtăm în piept, iar în vremurile moderne și cu o amuletă atârnată de șnur. Și el, Mărtișorul, trebuie să ne poarte noroc, să fie expresia iubirii a tot ceea ce ne înconjoară și să ne dea speranțe de mai bine. Din păcate, vremurile l-au transformat mai mult în factor comercial și doar tinerii ce mai dau interpretări „sentimentale” obiceiului. Dar nu mai are forță, nu mai dă speranța de odinioară. Am reușit să banalizăm totul în vremurile așa zis „moderne”, deși ar fi trebuit să fie elementul care să ne individualizeze, să reflecte sensibilitatea și frumusețea sufletului românesc, să ne facă cunoscuți prin migala cu care se răsuca șnurul mătăsoasă de odinioară pentru a se purta în piept și cu mândrie națională. Avem ceva mai mult decât alte nații... Da, avem ceva pentru care suntem invidiați, elementul spiritualității noastre. Moștenit din strămoși, el a făcut posibil ca neamul nostru să dăinuie pe aceste meleaguri, chiar dacă vremurile ne-au fost vitrege. Dar, curios lucru, marea masă a acestui popor a purtat stindardul dăinuirii noastre, în timp ce o mână de „trădători” ne-au sufocat cu impietățile lor, și mai demolează și astăzi. Nu știu de ce, când mă gândesc la autorii rețelilor de care avem parte, îmi vine în minte expresia „luptă de clasă”, atât de des folosită cândva, și care s-a perpetuat de-a lungul timpului, îmbrăcând forme diferite.

Elevă de liceu fiind, am citit „Arhanghelii” de Agârbiceanu, iar finalul m-a impresionat puternic. Rămas fără mina de aur, proprietarul acesteia, mergea zilnic și dăltuia în stâncă muntelui căutând filonul salvator... E o parabolă, desigur, dar fiecare trebuie să o valorifice pentru sine, în contextul timpului său.

Până la a se răscula împotriva nedreptăților, oamenii au căutat rezolvarea pe cale pașnică a conflictelor, a nemulțumirilor cu care se confruntau. Și pentru asta au pierdut timp, au lăsat pagini numeroase cu doleanțele lor, fără a putea schimba ceva dintru început. Oare de ce atâta rea voință, de ce atâta ură și, mai ales, atâta lipsă de respect față de cei care ar putea impune ceva durabil și frumos în existența noastră? Vă propunem o meditație la Cartea lui Amos din Sfânta Scriptură; în capitolul cinci, versetul 12 se spune: „Că eu știu că mari sunt fărădelegile voastre și grele păcatele voastre ca unii care asupriți pe cel drept și luați mită și stoarceți pe cei săraci la porțile cetății.” De ce încercăm mereu să năpăstuiem pe cei care ostensesc în această viață; sunt truditarii de zi cu zi ai societății? De ce mereu avem nevoie de o generație de sacrificiu? De ce sunt puține vocile autorizate care vorbesc și iau atitudine față de vremurile de azi? Întrebări retorice... Îndemnul din versetul 15 ar trebui să ne fie crez: „Urâți răul și iubiți binele și hotărâți judecata cea dreaptă...” Poate citim prea puțin Biblia, poate nu credem suficient în puterea cuvântului său, în învățăturile ei.

Rămâne să medităm mai îndelung la toate îndemnulurile și să sperăm. Dar privind retrospectiv și analizând evoluția societății românești de-a lungul istoriei, trebuie să constatăm că, ceea ce nu ne lasă să progresăm firesc, este un „element destructiv” care ne macină și anulează multe inițiative. Nu sunt adepta regimurilor autoritare, dar se pare că ele au fost mai eficiente în anumite momente, au coagulat energiile spre bine, în interesul societății. Personalitățile au reușit să se impună și să-și lase amprenta în evoluția noastră, pe când conducătorii cei slabi au fost prada celor hulpavi și haosul a bătuit lumea. Din păcate, „democrația” de după 1989, are și ea reversul ei demolator. Suntem blocați de enigme nedezlegate, lipsește comunicarea sinceră, trăim în paradoxuri, totul devine frustrant și ne cuprind neliniști... Încotro ne îndreptăm? Redimensionând problemele cu care ne confruntăm, ajungem la un alt tip de „luptă de clasă”... O lume elevată, dar „consemnată” și o grupare poluantă sonor, „destructivă”. Așadar, tot cu învingători și învinși... Și totuși, datinile românilor sunt expresia frumosului, a specificului nostru, prin care dăinuim cu speranță și animați azi de adevăratul spirit european, în timp ce datinile vremurilor exprimă mereu neajunsurile, neîmplinirile noastre.

În Sfânta Evanghelie după Luca, în capitolul 12, versetele 54-56 se analizează mersul vremilor: „Când vedeți un nor ridicându-se dinspre apus, îndată ziceți că vine ploaie mare; și așa este. Iar când suflă vântul de la miazăzi, ziceți că va fi arșiță, și așa este. Fățarnicilor! Fața pământului și a cerului știți să o deosebiți, dar vremea aceasta cum de nu o deosebiți?”

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj, februarie 2019

Sâmbătă, 1 februarie 2020, s-au desfășurat în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă lucrările Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, sub președinția IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, precedate de slujba de Te Deum săvârșită în paraclisul cu hramul Sfântul Ierarh Nicolae. Au participat: Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române și rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, prorector al UBB și director al Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca (membri mireni), Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă (membri clerici), Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Prof. univ. dr. Mircea-Gelu Buta, Pr. conf. univ. dr. Ioan Bizău, Arhim. lect. univ. dr. Benedict Vesa, Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci și Pr. lect. univ. dr. Răzvan Perșa. A fost prezent și dl. Victor Opaschi, secretar de stat pentru Culte.

Ziua a început cu ședința Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Clujului, care a avut loc în sala de consiliu a facultății.

În perioada 3-6 februarie 2020, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca s-a desfășurat Work Conference T&T Handbook of Intercultural Theology and Missiology: *Missiology Intercultural. Theology. Missiology*. Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea, prodecanul facultății a susținut prelegerea cu titlul *The Movement of Liturgy*. Au participat teologi ortodocși, romano-catolici și protestanți, specialiști în Misiologie: John Flett (Australia), Nagy Dorottya, Benno van den Toren, Stefan Paas (Olanda), Christine Lienemann-Perrin (Elveția), Henning Wrogemann, Claudia Währisch-Oblau (Germania), Peter Phan, Stephen Bevans (SUA), Jonas Adelin Jørgensen (Danemarca), Pavol Bargar (Cehia), Klippius Kritzinger, Reggie Nel (Africa de Sud), Jaco Beyers, Cathy Ross (Marea Britanie).

În perioada 3-7 februarie 2020, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu a fost oaspetele Facultății de Teologie Evanghelică Luterană Augustana din Neundettelssau - Germania, unde a susținut un Workshop pe teme de muzică bisericească corală.

În 8 februarie 2020, s-a desfășurat colochiul pentru obținerea gradului didactic I la specializarea Religie ortodoxă, seria 2020-2022. Au participat 12 profesori din învățământul preuniversitar, din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmarului, Episcopia Sălajului, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților și Arhiepiscopia Romanului și Bacăului. Aceștia vor pregăti lucrările metodico-științifice sub îndrumarea cadrelor didactice de la Facultatea de Teologie Ortodoxă și de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”.

Reprezentantul facultății în comisia constituită pentru colochiul a fost Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea.

În zilele de 11 și 12 februarie 2020, la Reședința Patriarhală, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă a participat, în calitate de membru cleric, la ședințele anuale ale Consiliului Național Bisericesc și Adunării Naționale Bisericești, desfășurate sub președinția Prefabricatului Părinte Patriarh Daniel.

În zilele de 17 și 18 februarie 2020 s-au desfășurat examenele de finalizare a studiilor, sesiunea a II-a. În urma probei scrise și a susținerii tezelor de licență au fost declarați licențiați în Teologie 12 absolvenți ai specializării Teologie ortodoxă pastorală și unul al specializării Artă sacră. De asemenea, prin susținerea disertației au încheiat studiile ciclului de

Master 16 absolvenți (ai specializărilor Artă sacră - conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Consiliere pastorală și asistență psihosocială, Doctrină și hermeneutică creștin-ortodoxă și Ortodoxie românească și viață liturgică). Toți aceștia au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă, în capela Facultății cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae” din incinta Campusului teologic Nicolae Ivan. Momentul solemn s-a desfășurat în prezența corpului profesoral al școlii.

Marți, 18 februarie 2020 a avut loc susținerea lucrărilor pentru obținerea gradului I profesional al personalului clerical. La această sesiune au participat 44 de preoți din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmarului, Episcopia Sălajului, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Lucrările au fost întocmite sub coordonarea profesorilor Facultății.

În perioada 18-21 februarie 2020, s-a desfășurat la Osijek (Croatia), a XVIII-a ediție a Conferinței anuale a Asociației pentru Studii Misiologice din Europa Centrală și de Est, cu tema: *Misiune și tineri în Europa Centrală și de Est*. Din partea facultății au participat cu referate: - Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea și Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci: *The Vulnerabilities of an Authority: The Case of the Romanian Orthodox Church*; - Lect. univ. dr. Paul Siladi: *“I have become all things to all men”: Theology and cinema*; - drd. Ionuț-Eugen Chifa: *Research regarding the Pastoral Missionary Possibilities for Children and Teenagers Affected by Parental Migration Phenomenon in Romania*; - drd. Daniela Ivanovici și drd. Elena Onețiu: *The Mission of the Romanian Orthodox Church in the digital space: Statistics and methods*.

Joi, 20 februarie 2020, la Centrul Cultural Astra Dej, Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană a susținut prelegerea: *Mai pot fi educați copii, azi? în cadrul proiectului cultural Familia și societatea. Ce ne spune Biblia? organizat de Prototopiul Ortodox Dej și Primăria Municipiului Dej*.

Luni, 24 februarie 2020, la Muzeul Mitropoliei Clujului, a avut loc o seară culturală dedicată aniversării a 30 de ani de la hirotonia întru arhieru a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. În cadrul acesteia a fost lansat volumul **Înaltpreasfinției Sale cu titlul: Crăciunul și Paștile aduc bucuriile**. Au luat cuvântul: președintele Academiei Române și rectorul Universității Babeș-Bolyai - Acad. Prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, actorul Dorel Vișan și Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci. Evenimentul a fost moderat de Pr. lect. univ. dr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului.

Marți, 25 februarie 2020, cu ocazia aniversării a 30 de ani de la hirotonia întru arhieru a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, a fost săvârșită Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, de un sobor de arhieru, preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul de Cameră „Psalmodia Transilvania” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul facultății.

În cadrul Școlii doctorale de Teologie Isidor Todoran a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a fost susținută miercuri, 25 februarie 2020 teza de doctorat cu titlul: *Taina Pocăinței și reconstrucția sinelui a Arhim. Gherontie (Gheorghe) Ciupe, elaborate sub îndrumarea Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, la specializarea Teologie pastorală*.

În data de 27 februarie 2020, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Centrul de Dialog între Teologie și Filosofie al Universității Babeș-Bolyai a organizat conferința cu titlul: *Plotin: Despre relația dintre suflet și trup* susținută de dr. Dan Tomuleț.

Dr. Dacian But-Căpușan

Jurnal 1996

Dr. Nicoleta Pălimaru

10 iunie 1996

Am fost cu mama la IPS Bartolomeu. După ce am dezbătut problema falsului misticism, pomind de la articolul Părintelui Dumitru Stăniloae din Studii Teologice nr. 5-6, 1952, unde misticismul reprezenta „semnul rușinos al unei stări religioase înapoiate sub raportul intelectual și moral, mai bine zis tristul certificat al căderii de la însăși starea de religiozitate, la aceea de magie”, iar IPS Bartolomeu accentua virtutea discernământului și a trezviei, ritualul literar s-a desfășurat în toată splendoarea lui.

Am discutat despre relația poet-poezie-lector. Citisem bibliografia la teoria literaturii (curs predat de prof. Mircea Muthu) și mi-am zis să mă delectez cu versurile părintelui Anania din poezia *Echinox*: „Poetul pleacă singur spre veșnica-i odihnă / Când cartea lui rămâne neodihnită-n veac”.

Îi vorbeam despre faptul că există puține cărți în spațiul ortodox (mai multe sunt în cel catolic) care să analizeze poezia de inspirație religioasă, iar părintele Anania a făcut distincție între poezia religioasă, de inspirație religioasă, și cea mistică, al cărei vârf îl prezintă în literatura română lirică lui Daniel Turcea. Apoi, m-a plimbat prin poezia română (M. Eminescu, T. Arghezi, L. Blaga, A. E. Baconsky) și universală (poezia franceză și americană) și am avut sentimentul că asist la cel mai bun curs de teoria literaturii! Au fost aduși în discuție R. Barthes, Paul Valéry, care spunea că „versurile mele au sensul care li se dă în momentul lecturii”.

Surpriza a constituit-o bogăția poetică a Vechiului Testament, pe care îl diortosește părintele, în calitate de poet și teolog.

La plecare spunea că și-a dorit toată viața să facă literatură, dar acum nu mai scrie și nu mai are timp să citească toate cărțile primite, ci doar le răsfoiește. Citește doar ceea ce-l interesează și presa (teologică, culturală și laică).

Revista „România literară” e aproape tot timpul pe birou. Mi-a dat bani să-i cumpăr niște cărți de istorie.

15 iunie 1996

Am fost la IPS Bartolomeu să-i duc cărțile cumpărate. Era pe bancă, picior peste picior, cu gândurile și privirile departe. Mi-am spus că mediteză. Mi-a fost jenă să-i întrerup dialogul interior. Simțeam că mă odihnesc și eu în această tăcere. Mi-am amintit o remarcă a lui Constantin Noica: „Desculții sunt dintre cei care fac cultură mare. Ceilalți, bine-mbrăcații o pun doar în ordine”. Am transpus-o în plan duhovnicesc. IPS Bartolomeu amprentea ză profund locul încredințat de Dumnezeu.

Când s-a ridicat de pe bancă, i-am dat cărțile într-o sacoșă de Humanitas și restul, iar el m-a binecuvântat. Bruce l-am întrebat dacă s-a îndoit vreodată de Dumnezeu și mi-a răspuns la fel de neașteptat: „De Dumnezeu nu, de mine, da”.

Am meditat la cuvintele părintelui Anania din prefața la *Patericul* editat de Alba-Iulia din 1994: „Călugăria se învață. Și nu odată pentru totdeauna, ci în continuu, fără încetare, până la moarte, cu trudă și disperare, asemenea vieții”. Ce mărturisire grea! Seamănă cu îndemnul primit de Sfântul Siluan Athonitul „Ține-ți mintea în iad și nu deznădădui!”

Am fost la IPS Bartolomeu pentru binecuvântare. Va pleca la mănăstirea Rohia să lucreze la atelierul biblic. Mici discuții despre anul universitar încheiat, despre lecturile de vacanță și, bineînțeles despre viața duhovnicească. Mi-a dat îndemnurile: „Orice faci, oriunde te miști, ținta ta să fie Hristos!” și „Fii optimistă!”.

15 iulie 1996

Sunt la mănăstirea Văratec pentru câteva zile.

Am urcat la palat și am fost surprinsă să văd că apartamentul părintelui Anania unde a început lucrul la Sfânta Scriptură a fost transformat în camere pentru oaspeți. A rămas doar icoana Sfintei Paraschiva, ca martoră a gândurilor de taină ale părintelui și a muncii la Biblie.

Am făcut câteva fotografii, apoi m-am plimbat, iar în chilia maicii Xenia am citit (din O. Clement, *Biblia* din 1914 - am consultat câteva pasaje -, *Patericul* din 1930) și Cornelia Pillat, *Eterna întoarcere*, unde vorbește despre mănăstirea Văratec și despre părintele Anania.

22 iulie 1996

Printr-o întâmplare fericită (mă aflu cu bunicul meu în Constanța) am ajuns la mănăstirea Techirghiol la părintele Arsenie Papacioc, duhovnicul părintelui Anania. Am simțit har și bucurie în chilia părintelui, care mi-a dat și un cuvânt de învățătură: „Oriunde te afli să știi că pacea e mai mare decât dreptatea”. L-am întrebat cu mare emoție dacă are să-i transmită ceva Înaltului Bartolomeu. Am primit cu bucurie îndemnul pe care i-l adresa: „Să facă închinăciuni până la pământ! Eu fac pentru el metanii”. A fost cea mai înaltă axă a relației duhovnic-ucenic.

9 august 1996

Părinții l-au sunat pe părintele Anania, aflat la mănăstirea Rohia. Nu se simțea prea bine. Când am vorbit și eu, i-am spus că am fost la mănăstirea Văratec, iar el mi-a povestit istoria iederei: „partea de jos e sălbatică, iar cea de sus e domestică. Așa se întâmplă și cu părțile omului: una e sălbatică, iar alta e domestică. Din când în când mai veneau caprele și mâncau din partea de jos”. La părintele Anania - am observat - totul trebuie interpretat în dublu registru: văzut și nevăzut.

12 august 1996

M-a bucurat epistola primită de la Maria-Elena Ganciu și ilustrată „dintr-o Germanie mult prea curată și mult prea punctuală”, după cum mi-o descria. Este în căutarea unui dicționar grec-german. Eu mi-am cumpărat unul grec-francez anul trecut din Paris (destul de scump, dar foarte elegant).

Când ne reîntâlnim la toamnă, ne așternem pe greacă!

**IPS ANDREI
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI**

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Februarie 2020

1 februarie

La Facultatea de Teologie, prezidează ședința de lucru a Consiliului Eparhial. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Aula Mare a Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, prezidează ședința de lucru a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

2 Februarie

(Întâmpinarea Domnului)

În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Măcicașu, protopopiatul Cluj I, pe diaconul Simion Valeriu Toderean. Săvârșește slujba Parastasului pentru adormiții întru Domnul, Nicolae Episcopul și Bartolomeu Mitropolitul. Rostește un cuvânt evocator. În cripta ierarhilor de la demisolul Catedralei Mitropolitane se reculege preț de câteva clipe la mormintele celor doi înaintași. Săvârșește o slujbă de pomnire și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

3 februarie

În Aula Magna a Universității „Babeș-Bolyai”, participă la deschiderea oficială a Conferinței Internaționale „Istoria și scrisul istoric azi: opțiuni metodologice, paradigme, agendă”, organizat cu prilejul sărbătoririi Centenarului Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, la împlinirea a 100 ani de la inaugurarea oficială a învățământului universitar în limba română în Transilvania. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Ceanu Mic (paroh: Pr. Ioan Puiu), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, preot Nicolae Liviu Morar. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

4 februarie

În Biserica „Sfânta Parascheva” din Gherla (paroh: Pr. Petru Băgăcean), oficiază o slujbă funebă la căpătâiului nevinovatului prunc Marcus Andrei Lup. Rostește un cuvânt de mângâiere.

La Mănăstirea Nicula, oficiază slujba de binecuvântare a noii biserici pentru a putea fi oficiate sfintele slujbe în ea. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

5 februarie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, duhovnicul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

6 februarie

La Curtea de Apel Cluj, la invitația doamnei președinte Denisa Băldean, săvârșește slujba Aghiasmei Mici și cea de binecuvântare a birourilor. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, protopopul de Cluj II.

7 februarie

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de Ierarhii participanți la Dumnezeiasca Liturghie în cadrul căreia a fost hirotonit într-un ierarh Episcopul-Vicar Benedict Bistrițeanul, pe treptele Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, 23 februarie, 2020.

8 februarie

În biserica din Piatra, protopopiatul Năsăud, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Daniel, fiul părintelui paroh Grigore Ioan Vălean. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

9 februarie

În Biserica „Sfântul Apostol Toma” din cartierul clujean Mărăști (parohi: Pr. Dănuț Goga și Pr. Marius Dan Goga), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un diacon pe tânărul Olimpiu Ioan Vidican. Conferă doamnei Anca Dana Buzoianu, rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, distincția „Crucea Transilvană”. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, duhovnicul Facultății de Teologie.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesește într-un duhovnic pe PC Pr. Ciprian Boroș

din parohia Țentea (protopopiatul Beclean), PC Pr. Ionuț Mitruț Pop-Ursu din parohia Agrieș (protopopiatul Beclean) și Simion Valeriu Toderean din parohia Măcicașu (protopopiatul Cluj I).

10 februarie

Face o vizită pe șantierul de construcție al Centrului de Tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

11 februarie

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

În Reședința Patriarhală din București, se întâlnește cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel al României.

12 februarie

În Aula „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhal din București, sub conducerea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României, participă la ședința de lucru a Adunării Naționale Bisericești.

13 februarie

În Sala Sinodală din Reședința Patriarhală din București, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

14 februarie

La sediul Companiei „Remarul – 16 februarie”, participă la festivitatea organizată cu prilejul împlinirii a 150 ani de existență neîntreruptă. Rostește o rugăciune de mulțumire și un cuvânt de binecuvântare.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie și rostește un cuvânt de învățătură.

15 februarie

În Capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), oficiază Taina Sfântului Botez pentru

pruncii Andrei, fiul Arhidiaconului Petru Buta de la Catedrala Mitropolitană, Ana, fiica teologului Ioan Bindea, cântăreț al Catedralei Mitropolitane, Despina Metaxiotis, nepoata părintelui Alexandru Sima de la parohia Opișani IV din Turda și Miriam Ana, fiica părintelui Ovidiu Ioan Feldiorean, slujitor la capela din incinta Institutului Inimii din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură.

16 februarie

În biserica din Mititei, protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Nimigea de Sus, pe diaconul Olimpiu Ioan Vidican. Hirotesește într-un iconom pe părintele paroh Călin Costel Imbuzan. Săvârșește slujba de binecuvântare a noii case parohiale. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

17 februarie

Prezidează comisia de organizare a hirotoniei într-un Episcop-vicar a arhimandritului Benedict Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

18 februarie

La Facultatea de Teologie, asistă la momentul susținerii tezelor de Licență și Disertație, sesiunea februarie 2020.

La Facultatea de Teologie, asistă la momentul susținerii lucrărilor de promovare a gradelor în preoție.

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

La Seminarul Teologic Ortodox Român din Cluj-Napoca, asistă la o oră de studiu a clasei a IX-a de la profilul filologic. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

19 februarie

Face o vizită în cartierul clujean „Bună Ziua”, extremitatea spre localitatea Feleacu, în vederea identificării unui teren în perspectiva construirii unei noi biserici. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, protopopul de Cluj II.

La Muzeul Etnografic al Transilvaniei, participă la momentul solemn al lansării cărții „Icoanele pe sticlă și xilografurile populare din Transilvania în viziunea lui Ion Mușlea” a doamnei Mihaela-Corina Ilișan și la vernisajul expoziției de artă bizantină „Patrimoniul Imaterial Universal”, evenimente organizate în cadrul Zilelor Artei Bizantine. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, duhovnicul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

20 februarie

Face o vizită de lucru în protopopiatul Cluj I. Vizitează șantierul noii biserici din cartierul „Cetatea Fetei” din Florești (parohi: Pr. Marcel Agrișan și Pr. Decebal Gorea), șantierul Bisericii „Sfântul Evanghelist Marcu” din cartierul Terra din Florești (paroh: Pr. Dănuț Gordan), șantierul Bisericii „Sfântul Siluan Athonitul” a parohiei Gilău III (paroh: Pr. Vasile Bandrabulă) și capela provizorie a Parohiei „Sfântul Proroc Daniel” din Florești (paroh: Pr. Ioan Tănase Chiș).

La Muzeul Mitropoliei, în cadrul Serilor Culturale, participă la momentul festiv al lansării volumului „Calendarul Renașterea 2020”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

21 februarie

La Facultatea de Teologie îi examinează pe restanțierii la disciplina Spiritualitate.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

Primește la reședință pe PS Părinte Teofil de Iberia, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei.

22 februarie

Primește la reședință pe ÎPS Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei, PS Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmărulei, PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Părinte Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, PS Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărulei. Conferă Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu al Alba Iuliei „Engolpionul și Crucea Transilvană”.

Împreună cu ierarhii oaspeți, în Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Vecerniei și împlinesc ritualul Iposifirii Preacuviosului Arhimandrit, Benedict Vesa, Episcop-vicar ales al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

23 februarie

Primește la reședință pe PS Părinte Visarion, Episcopul Tulcii.

În Catedrala Mitropolitană, împreună cu ierarhii invitați, ascultă mărturisirea de credință a

Iposifiiului Benedict Vesa, Episcop-vicar ales al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, în fruntea unui sobor de arhierie, slujește Sfânta Liturghie și hirotonește într-un episcop pe Preacuviosul Arhimandrit Benedict Vesa. Împlinește ritualul instalării Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul în demnitatea de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Conferă Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul „Engolpionul și Crucea Transilvană”.

În Catedrala Mitropolitană, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

24 februarie

În Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Dej (parohi: Pr. Gavril Chirilă și Pr. Teodor Iuliu Leach), oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitei întru Domnul, Corina Gabriela Boca. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Primește la reședință pe ÎPS Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, PS Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, PS Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărulei.

La Muzeul Mitropoliei de la demisolul Catedralei, în prezența ierarhilor, oficialităților și credincioșilor, asistă la momentul festiv al lansării volumului Înaltpreasfințitului Sale „Crăciunul și Paștile aduc bucuriile”, ce cuprinde pastoralele trimise, în cei 30 ani de arhierie, clerului și credincioșilor din cele două eparhii păstorite: cea a Alba Iuliei și cea a Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

25 februarie

Cu prilejul împlinirii a 30 ani de la data primirii harului arhieriei, în Catedrala Mitropolitană, în sobor de arhierie, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de mulțumire.

26 februarie

În capela mortuară din cimitirul parohiei Jucu de Mijloc (paroh: Pr. Alexandru Baltă), oficiază slujba de înmormântare a adormitei întru Domnul, Minerva Mășcășan, bunica soției părintelui Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de mângâiere.

27 februarie

Face o vizită la Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.

În parohia Visuia, protopopiatul Beclean (paroh: Pr. Călin Pop), oficiază slujba de binecuvântare a amplerelor lucrări de renovare realizate la Căminul Cultural din localitate. Rostește un cuvânt de învățătură.

28 februarie

La împlinirea a 235 ani de la supliciuul lui Horea, Cloșca și Crișan, la monumentul celor trei mari eroi ai neamului din proximitatea Hotelului „Napoca” din Cluj-Napoca, participă la ceremonialul religios și cultural organizat cu acest prilej de către Asociația „Avram Iancu”. Săvârșește slujba Parastasului și rostește un cuvânt evocator.

Face o vizită pe șantierul de restaurare a picturii Bisericii „Sfântul Ierarh Nicolae” de pe strada Horea din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Insp. Vasile Nemeș și Pr. Florin Daniel).

29 februarie

Oficiază slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la casa parohială din Vâlcele, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotessește într-un sachelar pe părintele paroh Sorin Viorel Buș. Este însoțit de PC Pr. Prof. Ioan Bizău de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

La Opera Română Cluj, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, asistă la Balul Operei.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Agenda PS Benedict Bistrițeanul**Februarie 2020****23 februarie**

Hirotonia într-un arhieru la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

24 februarie

Participă la ședința Permanenței Consiliului Eparhial.

Cu ocazia împlinirii a 30 de ani de arhierie a IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, participă la muzeul Mitropoliei la lansarea cărții „Crăciunul și Paștile aduc bucuriile”, ce cuprinde

prinde pastoralele de Crăciun și de Paști ale IPS Mitropolit Andrei pe parcursul celor 30 de ani de arhierie.

25 februarie

Slujește la liturghia aniversară în Catedrala Mitropolitană cu ocazia împlinirii a 30 de ani de arhierie a IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

26 februarie

Face o vizită pastorală la mănăstirile bistrițene Dobric, Pantocrator-Beclean, Nușeni, Salva și Parva.

27 februarie

Susține cursurile de Spiritualitate și Limbă și literatură siriacă la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

28 februarie

Program de audiențe la Centrul eparhial.

29 februarie

Participă la Balul Moșilor organizat la Grand Hotel Napoca.

Îl însoțește pe IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei la Balul Operei, organizat la Opera Română din Cluj-Napoca.

Agenda PS Vasile**Februarie 2020****1 februarie**

Asistă în paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca la slujba de Te-Deum și participă la lucrările Adunării eparhiale, în care a fost prezentat bilanțul activităților Arhiepiscopiei Clujului din anul 2019.

2 februarie

(Întâmpinarea Domnului) A participat la Sfânta Liturghie prin rostirea de ecfonise și binecuvântări, în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca.

16 februarie

La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

22 februarie

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie și la slujba de iposifiere a Episcopului-vicar ales al Vadului, Feleacului și Clujului, Arhimandritul Benedict Vesa.

23 februarie

Asistă la Sfânta Liturghie celebrată în sobor de arhierie, în frunte cu Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, la hirotonia și ceremonia instalării noului Episcop-vicar, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul.

25 februarie

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Sfânta Liturghie oficiată cu prilejul aniversării a 30 de ani de arhierie ai Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

Preotul bisericii cu drapele. Părintele Mihai Colț la 50 de ani de slujire

Pr. Iustin Tira

In Transilvania, mai mult decât în oricare altă provincie a țării noastre, pentru credincioșii ortodocși, secole de-a rândul, construirea unei biserici a însemnat nu numai efortul financiar al unei astfel de investiții pentru comunitate, ci și lupta cu potrivnicile istoriei și a stăpânilor. Lăsăm în colbul istoriei secolele de stăpânire străină, când românii, cu casele și biserica lor, nu aveau ce căuta în orașele Transilvaniei românești, și pomenim doar cea de-a doua jumătate a secolului XX, când, pentru guvernării comuniste-atei ai României, românii însemnau doar brațe bune de muncă și aplauze.

Din mila lui Dumnezeu, nici o prigoană, oricât de agresivă a fost ea, nu a reușit să scoată din inima românilor credința și Biserica lui Hristos. Dovada vie a statorniciei românilor în credința strămoșească sunt și bisericile construite în vremuri potrivnice. Numărul lor este mult mai mare decât ar crede neștiutorii.

Una dintre aceste mărturii vii de credință, de jertfelnicie și statornicie a românilor ortodocși și a preotului lor, este și biserica Sfântul Ioan Botezătorul din cartierul Mărăști al municipiului Cluj-Napoca. Chiar dacă edificarea propriu-zisă a bisericii de astăzi s-a realizat în perioada 1992-2000, lupta pentru supraviețuire a început în anul 1980, anul în care a venit ca paroh părintele Mihai Colț.

Trebuie să spunem că, potrivit planului urbanistic al cartierului din acea vreme, pe amplasamentul capelei, cu același hram, era prevăzută o intersecție rutieră. Ca urmare, capela de pe strada Fabricii trebuia să dispară, în pofida faptului că era singurul Altar pentru miile de credincioși ortodocși din zonă.

Cum se întâmplă însă de multe ori în viață, planul lui Dumnezeu a fost cu totul altul decât cel al oamenilor. În planul Său „urbanistic” aici era amplasată o biserică pe al cărei Sfânt Altar să Se jertfească liturgic Fiul Său Iisus Hristos, pentru viața și pentru mântuirea oamenilor, iar părintele Mihai Colț a fost desemnat „arhitectul” care să ducă la îndeplinire acest plan. Eu cred că aceasta este și explicația roadelor, mai mult decât bogate, a celor 40 de ani de slujire a parohiei Sfântul Ioan Botezătorul, din cei 50 de ani de preoție pe care părintele Mihai i-a împlinit pe 20 ianuarie a.c. Cu firea sa de brașovean ortodox dârz („colțos”, cum l-au alintat unii), devotat preoției, deschis, comunicativ și cu simțul umorului, s-a pliat perfect pe ceea ce trebuia să facă în slujirea și administrația parohială din Cluj-Napoca.

După mai multe oferte din partea autorităților locale de a fi mutată capela într-o altă locație din zonă, pe care parohia le-a declinat, în anul 1983 a fost propus parohiei terenul de pe strada Târnavelor nr. 4 pentru construirea unei biserici, în locul capelei de pe Fabricii care ar fi urmat să fie demolată. Construcția bisericii noi a început în anul 1984 și s-a încheiat în anul 1991, într-o for-

mă arhitecturală mai puțin obișnuită (singura acceptată de autorități la acea vreme).

Prima Sfântă Liturghie a fost săvârșită, cu binecuvântarea arhiepiscopului Teofil Herineanu, pe data de 14 septembrie 1991, de Praznicul Înălțării Sfintei Cruci. În această zi părintele Mihai a predat noua biserică și parohia nou înființată, cu hramul „Sfântul Prooroc Ilie”, părintelui Ștefan Cosmuța ca paroh și părintelui Nicolae Buda, iar el a rămas la vechea parohie cu modesta ei capelă.

A rămas nu ca să o demoleze, ci pentru a construi în locul ei o nouă biserică, ceea ce a și făcut. Construcția propriu-zisă s-a realizat în perioada 1992-2000, a fost împodobită cu o frumoasă pictură executată de familia de pictori bisericești Mariana și Ioan Botiș și a fost târnosită, în vara anului 2005, de către vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu.

Aici suntem datori să menționăm complicitatea autorităților locale clujene din acea vreme, care oficial transmiteau

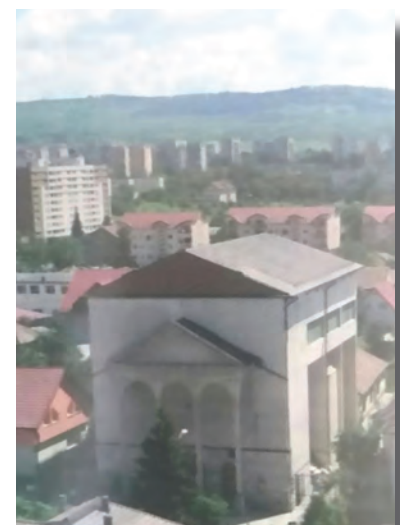
ordinul primit de sus, iar în realitate au închis ochii, pentru că nu-i lăsa inima să demoleze o biserică, oricât de modestă ar fi fost ea. Când pericolul demolării părea iminent, au găsit soluții de salvare. Era știut că, atunci când șeful suprem al partidului și al statului vizita Clujul, traseul din centrul orașului spre zona industrială trecea prin fața capelei. Cum la vizita din anul 1984 nu era executat ordinul de demolare a capelei primit în anul 1983, și cum traseul nu se putea schimba, au găsit soluția de a ascunde capela îmbrăcând-o, de sus până jos, într-un imens drapel tricolor, așa încât conducătorul suprem a trecut prin fața capelei salutând tricolorul și pe clujenii aduși ca să-l ovaționeze. De atunci steagul tricolor n-a mai lipsit niciodată de pe capelă, iar mai apoi, de pe biserica nouă. „Când am construit biserica, drapelul a urmat construcția. Ploua, se deteriora, dar mereu am pus altul. Cum înaintam cu turnul, cum puneam drapelul. Și s-a păstrat drapelul până astăzi. De aceea îi spunem biserica cu drapele”, mărturisea părintele Mihai Colț ziarului *Foia Transilvană* din august 2008.

Activitatea administrativ-economică, mai mult decât bogată, a fost doar rodul celei pastoral-misionare și social-filantropice pe care părintele Mihai a desfășurat-o pe întreg parcursul celor 50 de ani de preoție. Credincioșii din Ghirișu Român și din Pata, pe care i-a slujit în primii 10 ani ai preoției (1970-1980), cu dăruirea, sinceritatea și entuziasmul tinereții, îl caută și îl doresc să-i slujească și astăzi, după atâta timp. Este adevărat că și el răspunde prezent întotdeauna. Apoi, sutele de nevoiași care vreme de 40 de ani au beneficiat și beneficiază de ajutorul parohiei „Sfântul Ioan Botezătorul” și a celor mobilizați de parohie; *Centrul de Îngrijiri Paleative „Sfântul Nectarie”* din municipiul nostru, care, de la punerea pietrei de temelie și până astăzi, beneficiază de un sprijin financiar lunar din partea parohiei; elevii și cadrele didactice de la Școala „Ion Agârbiceanu”, în al cărei spațiu a funcționat capela parohiei în perioada 1937-1940, acum, pe lângă asistența religioasă permanentă oferită de preotul paroh și programele și serbările elevilor organizate în comun, beneficiază și de

spațiul amenajat de parohie în incinta școlii, ca mică bisericuță, cu pictură și toate cele necesare cultului, în care se pot ruga, iar în posturi se pot spovedi și împărtăși.

Și mai este un aspect demn de menționat: altarul bisericii Sfântul Ioan Botezătorul a fost un altar generos, deschis tuturor preoților „fără altar”, adică preoților pensionari stabiliți în Cluj-Napoca și cadrelor didactice de la școlile noastre teologice, Seminarul și Facultatea de Teologie, care nu erau numiți la vreo parohie. Pe toți i-a primit cu dragoste frățească.

Pentru toate cele schițate mai sus, credincioșii l-au iubit, l-au ascultat și l-au urmat, iar Biserica, prin Chiriarh, i-a acordat toate distincțiile pe care le poate primi un preot de mir: *iconom* (1979), *iconom stavrofor* (2005) și *crucea patriarhală* (2019). „*Dau slavă bunului Dumnezeu – spune părintele Mihai Colț în scrisoarea de mulțumire adresată Prteafiericului părinte Patriarh Daniel și Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei – și aduc cea mai călduroasă mulțumire vrednicilor credincioși care m-au ajutat să slujesc cu folos în cei 50 de ani de preoție pe care-i împlinesc astăzi, 20 ianuarie 2020. Pe lângă inerentele greșeli și slăbiciuni care mi-au însoțit preoția, rămân în urma mea două noi biserici construite în municipiul Cluj-Napoca... Distincția pe care mi-ați acordat-o se cuvine în egală măsură credincioșilor și familiei mele, care mi-a fost mereu cel mai important și mai consistent sprijin în toată preoția mea*”.

Biserica „Sf. Proroc Ilie” de pe strada Târnavelor, Cluj-Napoca.

Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” de pe strada Fabricii, Cluj-Napoca
„Biserica cu drapele”

Într-adevăr, este demn de menționat, și în cazul părintelui Mihai, meritul familiei, în special cel al preotesei Lucia, care l-a susținut, la încurajat și l-a ajutat în toată lucrarea preoțească, iar atunci când a fost necesar l-a apărat și l-a răbdat, viața familiei împletindu-se cu lucrarea sa preoțească. Fiul său Cătălin (medic), nora sa Ramona (medic) și nepotul Paul (student medicinist), au completat și îmbogățit armonios buchetul familiei sale.

La împlinirea celor 70 de ani de viață, 50 de ani de căsnicie și 50 de ani de slujire preoțească, îi doresc din toată inima să aibă puterea și înțelepciunea de a se bucura, de a fi recunoscător și de a-I mulțumi bunului Dumnezeu pentru toate. Și nu sunt puține.

În încheiere, doresc să-i pun la suflet constatarea unui înțelept: „*Oamenii cei mai fericiți nu sunt cei ce au parte de lucrurile cele mai bune, ci cei ce știu să obțină cei mai bun din ceea ce au de la Dumnezeu*”.

La mulți ani!

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNUL

Vicepreședinte onorific
PS Episcop-Vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov,
Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:
Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan,
Pr. Călin Ficior, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login,
Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi,
Elena Pârnu, Protos. Simeon (Pintea), Nicolae Turcan,
Arhim. Benedict (Vesa)

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

PS Benedict Bistrițeanul, alături de tinerii ASCOR

Ln prima săptămână a Postului Paștelui, atunci când Biserica Ortodoxă a rânduit ca timp de patru zile să se săvârșească și să se intoneze de către credincioși deosebitul imn de pocăință – Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul –, membrii comunității Bisericii Studenților s-au bucurat să îl aibă în mijlocul lor pe noul ierarh, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Preasfințitul Benedict Bistrițeanul, întronizat de către Biserica Ortodoxă Română la data de 23 februarie anul curent.

PS Benedict Bistrițeanul a participat la slujba Canonului celui Mare alături și împreună cu Părintele Ciprian Negreanu – preotul misionar al Bisericii Studenților din Campusul Universitar „B. P. Hasdeu” – și cu alți preoți, tineri de odinioară care au făcut parte din această comunitate și care acum revin aici pentru a slui ori de câte ori au posibilitatea, prin aceasta perpetuând apartenența lor la lucrarea Bisericii Studenților.

După cele două ore de slujire, timp în care unul dintre corurile bisericii – Corul „Sfântul Lavrentie” – a ridicat inimile și mințile credincioșilor spre cele duhovnicești prin intermediul cântărilor pregătite cu multă atenție timp de mai multe săptămâni, PS Benedict a ținut un cuvânt de învățătură, axându-se pe explicarea importanței Canonului Sfântului Andrei Criteanul și făcând trimiteri la exemple de pocăință și de biruință din Vechiul Testament. Tânărul ierarh a îndemnat la vigilență și la priveghere, la pocăință, dar și la ridicare din deznădejde și din greutatea păcatelor, chemându-l mereu în ajutor pe Dumnezeu milii și al îndurării.

Pentru că, de obicei, în ziua de marți Părintele Ciprian Negreanu le explică tinerilor textul Facerii din Vechiul Testament, PS Benedict Bistrițeanul a fost invitat să mai zăbovească la Biserica Studenților și să ofere răspunsuri celor căutători de îndrumare duhovnicească. Așadar, timp de aproape o oră, ierarhul, care dorește ca în slujirea sa să fie aproape tinerilor, a răspuns la o serie de întrebări, abordând o gamă largă de subiecte, printre care: nevoia de mărturisire curajoasă, pocăința și lucrarea concretă a acesteia, vigilența de a trăi aici și acum fiecare moment, rugăciunea pentru frații și prietenii care nu merg la Biserică, deznădejdea și ieșirea din această stare prin che-

marea Numelui lui Dumnezeu, puterea rugăciunii în deznădejde, „dependența” de Dumnezeu, lupta de a birui invidia etc.

De asemenea, tinerii au aflat că PS Benedict are o evlavie aparte pentru Sfântul Isac Sirul, de la care tânărul ierarh spune că a găsit multe răspunsuri pe care le-a căutat încă din timpul studenției. „L-am descoperit pe Dumnezeu prin cuvintele Sfântului Isac Sirul; L-am descoperit pe Dumnezeu ca pe Dumnezeul dragostei. Mi se părea atunci că doar dragostea poate să spună ceva despre viața mea, despre viața lumii și despre motivul pentru care am venit și eu pe lumea aceasta, într-o anumită geografie și într-o anumită istorie concretă. Acesta înțelegere a fost pentru mine un dar foarte mare de la Dumnezeu. Și acum sunt convins că nimic nu explică viața noastră personală, viața noastră în comunitate, dar și viața noastră la scară largă, în lume, în afară de dragoste. Sfântul Isac Sirul explică foarte frumos totul prin prisma dragostei, inclusiv și procesul cunoașterii, care la el este egal cu a iubi”, a subliniat PS Benedict.

Serile duhovnicești ASCOR

Lntâlnirea cu PS Benedict Bistrițeanul a inaugurat seriile duhovnicești pe care ASCOR Cluj-Napoca le organizează și în acest an, în timpul Postului Paștelui. Astfel, după întâlnirea de marți cu Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, în ziua de joi din prima săptămână a Postului Paștelui, Părintele Florin Stan, protopop al Protopopiatului Ortodox Român Lăpuș și inspector catehetic pentru tineret, a propus spre discuție tema intitulată „Tineretea, vârsta slujirii lui Dumnezeu”. În săptămânile următoare din luna martie, printre invitații așteptați să conferențeze sunt Preasfințitul Damaschin Dorneanu, episcopul vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, care, la data de 12 martie, le va vorbi tinerilor despre „**Lupta cu Dumnezeu – lupta cu sinele**”; Înaltpreasfințitul Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, al Europei Centrale și de Nord, un ierarh îndrăgit de ASCOR Cluj-Napoca, care va aborda la data de 19 martie subiectul „**Rugăciunea – calea devenirii într-o persoană**”; Părintele Profesor Jan Nicolae, preot și profesor al Facultății de Teologie din Alba Iulia, așteptat să intre în dialog cu cei interesați la data de 26 martie, discutând pe marginea temei „**Hristos – Viața cea Adevărată și cele 7 cuvinte ale Iubirii Răstignite**”.

Un oaspete deosebit, care va veni pentru a treia oară la Cluj-Napoca, la invitația ASCOR și a Bisericii Studenților din Campusul Universitar „B. P. Hasdeu”, este Părintele ieromonah Nicholas Sakharov, viețuitor al Mănăstirii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Essex, Anglia, și nepot al Sfântului Sofronie Sahkarov. „**Din învățăturile Sfântului Sofronie Sahkarov va fi tema pe care o va propune spre discuție** Ieromonahul Nicholas Sakharov la data de 2 aprilie. Ca și în întâlnirile precedente, pe lângă subiectul central, Părintele Nicholas va răspunde la o varietate de alte întrebări care vor putea fi adresate pe parcursul conferinței. În cadrul ultimei seri duhovnicești, ce se va desfășura la data de 9 aprilie, dialogul cu tinerii în jurul temei „**Viața creștinului – Rodul marilor întâlniri**” va fi întreținut de Părintele Profesor Ștefan Iloaie, profesor al Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

ASCOR Cluj-Napoca – reînnoire de primăvară

La sfârșit de februarie și început de martie, înainte de a intra în Postul Paștelui, pe parcursul a două zile, ASCOR Cluj-Napoca a organizat o mini-tabără în localitatea Mărișel. Dat fiind faptul că organizația s-a îmbogățit cu mulți membri noi – studenți în primii ani de facultate, care au aflat de ASCOR la începutul anului universitar 2019-2020 –, noua conducere a asociației a hotărât să îi invite pe toți novicii la o împreună petrecere a timpului în sânul naturii, activitate ce a avut drept scop principal coagularea tinerii echipe a ASCOR-ului, cunoașterea mai îndeaproape, întemeierea unor relații mai trainice de prietenie și sporirea dorinței de colaborare pentru viitoarele proiecte și evenimente.

Pentru ca implicarea participanților să fie la maximum, iar bucuria petrecerii timpului împreună să nu fie eclipsată de alți factori, organizatorii evenimentului au stabilit un set de reguli. Imediat după sosire și după întâmpinarea solemnă a tuturor tinerilor, aceștia au fost rugați să adune toate telefoanele și să le depoziteze într-un anumit loc, având posibilitatea să le folosească doar de maximum două ori pe zi, pentru un interval de timp prestabilit. Odată ce toate aspectele organizatorice au fost clarificate, a fost dat startul la activitățile propriu-zise, care, conform vicepreședintei ASCOR, Anca Bica, au fost multe și variate.

În prima seară, în cadrul unui teambuilding, au fost discutate prioritățile asociației, au fost propuse opțiuni de desfășurare constantă și consecventă a evenimentelor tradiționale, dar și a celor mai recente, s-au analizat activitățile și realizările de până acum ale noilor membri ASCOR, precum și s-au făcut propuneri de proiecte ce urmează a fi implementate, ca de exemplu, participarea la Liturghie, în zilele de duminică, în cadrul unei comunități dintr-un sat din județul Cluj, dar și din alte regiuni selectate după anumite criterii. Această inițiativă urmează a fi definitivată pe parcursul săptămânii care urmează, astfel încât tinerii să reușească să fie alături de cât mai multe comunități rurale în timpul Postului Paștelui. Prima seară a continuat cu o serie de jocuri de

⇒ cunoaștere, cântece la chitară și discuții pe grupuri, încheindu-se cu participarea tuturor la rugăciunile de seară.

După rugăciunile de dimineață, a doua zi a continuat cu activități de interior, dar, mai ales, cu petrecerea timpului în natură. Profitând de zăpada de la Mărișel, ascoriștii au ieșit la săniuș și la bulgăreală. Chiar dacă la început de martie soarele vestește din plin sosirea primăverii, tinerii s-au bucurat de ultima zăpadă și de jocurile specifice iernii. Doritorilor de a contempla natura li s-a oferit alternativa de a merge într-o drumeție prin împrejurimile Mărișelului.

A doua jumătate a zilei de sâmbătă a continuat cu mini-ateliere de dansuri populare, de confecționare a măștișoarelor, care, în seara duminicii iertării, au fost împărțite fetelor și doamnelor de la Biserica Studenților, dar și copiilor de la Școala pentru Educație Incluzivă. Atelierul de măștișoare a demarat în aceeași săptămână de la sfârșitul lunii februarie, în cadrul întâlnirilor din fiecare zi de marți a membrilor

ASCOR, și a continuat pe parcursul zilelor de tabără, astfel încât produsele finale au fost gata la data de 1 martie. Revenind la activitățile taberei, au mai existat ateliere de cusut, de desenat, dar și de gătit. Seara s-a încheiat cu împreună rugăciune, prin rostirea *Rugăciunii Inimii*, și cu pregătirea pentru ziua de duminică, când cu toții au participat la Liturghie, apoi la o agapă frățească după slujba din Ziua Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

În a doua parte a zilei de duminică în mijlocul tinerilor au sosit câțiva invitați deosebiți. Părintele Ciprian Negreanu, preotul misionar al Bisericii Studenților din Campusul Universitar „B. P. Hasdeu”, dar și al multora dintre foștii și actualii ascoriști, împreună cu preoteasa Maria Corina Negreanu au fost cu drag așteptați. Participarea invitaților la activitățile din cadrul taberei, dar, mai ales, posibilitatea de a discuta cu ei despre modul de trăire creștinească a tinerilor din zilele noastre și de a primi sfaturi concrete și practice referitoare la

implicarea lor în viața Bisericii, a constituit un punct central al taberei. Toți participanții s-au ales cu un frumos imbold de a continua să fie activi atât în cadrul ASCOR, cât și în activitățile de zi cu zi pe care le desfășoară în diferite medii și cu diferite categorii de oameni. Și Părintele Benedict Both, un fost ascorist și membru al Bisericii Studenților, a inițiat o serie de discuții pe diverse subiecte, oferindu-le tinerilor posibilitatea de a-l întreba atât despre subiecte duhovnicești, cât și despre teme din alte domenii.

Cu sfaturi, idei, dorință de a ajuta și de a-i încuraja pe tinerii ascoriști au venit și câțiva dintre cei mai longevivi și dintre cei mai dedicați foști membri ai asociației, dintre care fostul președinte ASCOR, Bogdan Dinca, și fosta vicepreședintă, Oana-Raluca Băilă. Experiența lor acumulată de-a lungul a mai bine de șapte ani de activitate în cadrul ASCOR este un bagaj de cunoștințe aplicate ce le poate fi de

folos celor care sunt abia la începutul drumului în calitate de membru al uneia dintre cele mai unite și roditoare asociații de studenți. Un schimb de impresii împreună cu Radu Copil, un alt fost vicepreședinte ASCOR, dar și întemeietor al mai multor proiecte pentru tineri din cadrul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a avut loc la sfârșitul zilei de duminică, atunci când s-a făcut bilanțul acestui eveniment important pentru ASCOR și când s-au enumerat principalii pași care urmează să fie făcuți pe parcursul acestui an universitar și duhovnicesc.

Bucurie, bucurie, bucurie... Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătoasa!

Ioana-Anca Crăciun

Bucurie, bucurie, bucurie... Mereu văd documentare frumoase făcute în diferite mănăstiri în care părinții călugări, rânduiți de stareț, lucrează atât fizic, cât și sufletește, împletind *Rugăciunea Inimii* cu ascultarea. Câtă dorință s-a aprins în inima unui mirean văzând aceasta? Câtă dragoste să aibă un mirean de *Rugăciunea Inimii*? Câtă dragoste și așteptare pentru a o putea spune, făcând ascultare chiar într-o mănăstire?

De multe ori mă întreb cum rânduieste Dumnezeu lucrurile în viața mea și de unde atâta bunătate pentru un păcătos. De unde atâtea bucurii duhovnicești?

Când văd călugării cum se pregătesc pentru veșnicia cea plină de Lumină cu rugăciune și cu ascultare, îmi spun că aș vrea să încerc și eu aceasta.

Bucurie... pentru că s-a întâmplat. Din nou. Într-un timp scurt, dar plin de înțelesuri. Nu știi când Dumnezeu îți scoate în cale bucuriile, simți doar că e momentul să le primești așa cum vin ele.

Îl vedeam mereu pe părintele Savatie împlinindu-și ascultarea la bucătăria sălii în care credincioșii iau masa după fiecare Sf. Liturghie. Tăcut. La spălat vasele. Și poate nu ar trebui să o facă imediat, dar salvează timp și dacă farfuriile nu ajung oamenilor, el pregătește altele și altele. Ai putea spune că e agitantă toată situația. Ia farfuria, curăț-o de oasele peștelui rămase, pune-o în chiuvetă și tot așa. Tăcut. Așa e el în ciuda acțiunii din jur.

După fiecare slujbă, fug repede la bucătărie să întreb dacă e nevoie de ajutor. În Duminica aia, m-am nimerit cu ascultarea pe care părintele Savatie o primește de obicei. Pentru că nu știam cum să folosesc mașina de clătire și uscare a vaselor, m-am văzut nevoită să le spăl pe toate la mână.

Bucurie.

La început vorbeam cu doamnele care ajutau și ele, dar am realizat ușor, că eu trebuie să împlinesc o dorință mai veche a inimii. Începeam să surâd ușor la gândul nebunesc, frumos. Senzația asta mă provoca să mă ridic de la pământ și să zbor. Inima voia să-și facă rânduiala cu rugăciunea Lui Iisus. I-am dat voie, ajutând-o. Curățam, spălăm, zâmbeam, lacrimam și spuneam „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul Lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătoasa”. O dată, de două ori, de trei ori și tot așa.

Cum nu știam să folosesc mașina de spălat atât eu, cât nici doamnele din jurul meu, apa caldă se terminase, începând să devină rece. De acum, simțeam cum vine direct de la sursă, din pământ.

Bucurie.

Văzându-mi roșeața care se întetea tot mai tare pe mâinile mele, mi-am adus aminte o întâmplare. Citisem undeva că, pentru a le spori frigul în închisorile comuniste, oamenii legii le spărgeau geamurile deținuților. Dacă tot nu mureau, aruncau apă rece în celulă, cât să ajungă la baza piciorului care, mai târziu, îngheța. Nu mai știu cum au murit sau dacă au murit atunci. Doi deținuți „înlanțuiți” de dragostea lui Hristos aveau să pățească aceasta. Cei care aveau grijă de celulă au fost puși să le arunce apă înăuntru, tocmai pentru a simți iarna geroasă întru-totul. Am citit cum stăteau într-un colț, aproape înghețați de frig. Am citit cum povesteau că rugăciunea minții i-a salvat. O spuneau cu atâta ardoare încât nu mai simțeau înghețul și apa rece. Fizic vorbind, simțeau căldură. Am citit că urmele corpurilor lor au rămas impregnate în ciment, datorită căldurii pe care au emanat-o. Ca niște umbre, care vor rămâne acolo pe vecie, drept mărturie mării credințe.

Așa cum am spus, nu mai știu cum au murit, șocată fiind de puterea rugăciunii și a căldurii care a reconstituit forma trupului sub forma unor umbre. Și m-am gândit că e imposibil să mă plâng de ceea ce simt doar mâinile mele, atâta timp cât nu simt tot corpul.

Bucurie.

Am continuat cu spălatul și rugăciunea. Gândindu-mă la experiența celor doi deținuți, mi-am zis că aș putea lupta și eu cu apa rece, în speranța că voi simți căldura. O simțeam. În inimă o simțeam de la primirea ascultării, apoi mâinile reci păreau că au început să se înțeleagă cu apa care venea neconținut rece. Roșeața era acolo de parcă voia să mă facă să realizez realitatea. Totuși, mâinile obișnuite simțeau de acum căldură și când le scoteam pentru a prelua alte vase, simțeam frigul. Am dus la capăt ceea ce am avut de făcut; cu ascultare și cu Hristos. Acum, mâinile și-au revenit. Culoarea și căldura au redevenit naturale. Doar inima... ea a rămas neschimbată, uitată în bucătăria unei mănăstiri din Bucovina, lucrând și acum rugăciunea Lui. Slavă Ție, Doamne!

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com